

SLOVENEK

Velja po pošti:

celo leto naprej	K 26.—
pol leta	" 13.—
četrt leta	" 6.50
en mesec	" 2.20

V upravnishvu:

celo leto naprej	K 22.40
pol leta	" 11.20
četrt leta	" 5.60
en mesec	" 1.90

pošilj. na dom 20 h na mesec.

Posamezne štev. 10 h.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod čez dvorišče nad tiskarno). — Rokopisi se vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod

Upravišstvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. Upraviškega telefona št. 188.

Inserati:

Enostop. petlivrsti (72mm):
za enkrat 15 h
za dvakrat 11 "
za trikrat 9 "
za več kot trikrat . . . 8 "
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta à 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja

vsak dan, izveniši nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Današnja številka obsega 6 strani.

Borba koroških Slovencev.

Volitve na Koroškem so obrnile zopet pozornost na boj, ki ga vodi oči Slovenci proti nemškemu nacionalizmu, vladi in pa renegatstvu, ki ima največjo oporo v liberalnem učitelstvu ter je neprimerno nevarnejše kot vsa vlada in vsi pristnonski šovinisti.

Borba se koncentruje v občinah. Jasno in podučno sliko, kako se ponavadi vrši, nam nudi tipični slučaj v občini Kostanje, ki se je nedavno odigral. Prinašamo dopis:

Javnosti je znana borba za občino Kostanje na Koroškem; minilo je leto dni, ko se je volil zanj nov odbor. Z izidom volitve celo »fortschrittlerji« niso bili zadovoljni, kar javno povedo v nasprotnih listih. Kako pa so prišli naši liberalci do zmage? V tretjem razredu je zmagala slovenska krščanska stranka, v drugem pa je prišlo do srečanja, pri katerem so dobili nasprotniki tri odbornike, mi pa samo enega ter dva namestnika. Prvi razred smo prepustili liberalcem. Izid volitve je bil torej tale: Mi imamo pet odbornikov in štiri namestnike, nasprotniki pa sedem odbornikov in dva namestnika. Ker spadajo vsled § 13. obč. reda namestniki tudi k občinskemu zastopu, tedaj si stojite obeh straneh enako močni nasproti. Vprašajmo se še, kako je dosegla »liberalna« stranka svojo dvomljivo zmago? Javnosti je že znano, kako se je ista pri svoji protipostavni agitaciji opekla; kopal je jamo zaupnikom slov. kršč. soc. stranke pod vodstvom nasprotnega gosp. nadučitelja Andreja Lesjaka (slučaj Kašnik), v kateri grob pa je sama padla. Kajti sodniško se je dokazalo, da se je pregrešila radi prekršitve volivne tajnosti in le jubileju našega vladarja se ima zahvaliti, da je bila preiskava proti »generalom« liberalne stranke na Kostanjah radi volivnih sleparij ustavljena. Omenjeno naj bo dalje, da je v dveh slučajih v drugem volivnem razredu igral pri liberalcih denar veliko vlogo; dva volivca tega razreda sta bila dolžna enemu naših vsak po več sto kron. Ne da bi bil naš človek dolg iztirjal, se je v enem slučaju pokazala liberalna stranka res kot »liberalna« ter je v

strahu, da bi ista ne dala pooblastila radi obveznosti našincu, preskrbela dolžnici vsoto okoli 1000 kron in si tako zagotovila glas. Pripomnimo, da za to stranko sedaj liberalci še par desetakov nimajo, da bi ji pomagali iz zadreg. (No to pa mora biti lepa skrb za povzdigo gospodarstva! Op. ured.) Tudi drugemu volivcu so obljubili pomagati in so mu pomagali liberalci z več sto kronami, pa ne na pritisk našinca, temveč dolžnik je moral plačati, ker je menica, na katero je bil denar posojen, mesec po volitvah potekla. Tretji glas v drugem razredu je mimogrede omenimo. Županstvo je namreč tožilo našinca, p. d. Kašnika, radi žaljenja časti, ker je predbečival liberalni stranki, da agitira z lažjo. Stranka pa, ki je bila pozvana za pričo, tega ni mogla potrditi, temveč je pod prisego izjavila, da ne da pooblastila nobeni stranki. In vendar je član komisije nekako plašno privlekel iz žepa pooblastilo, katero je komisija, sestavljena iz samih liberalcev, sprejela. Tako imamo torej v drugem razredu tri glasove, ki kažejo, kako se na Koroškem vršijo **proste volitve**. Pripomnimo dalje, da je morala c. kr. deželna vlada, rešivši protest proti volitvi, konstatirati protipostavnost c. kr. okrajnega glavarja v Beljaku povodom predpriprav za volitev.

Volitvi, ki se je vršila dne 29. svečana m. l. je prisostvoval tudi c. kr. komisar, kateri je javno protestiral proti strankarskemu postopanju komisije pod predsedstvom g. nadučitelja A. Lesjaka; je li to strankarstvo označil tudi svojemu šefu, nam ni znano.

Prišel je čas, ko naj novi odborniki volijo občinsko predstojništvo: župana in svetovalce. Starosta odbornikov je sklical v to svrhu sejo dne 20. majnika m. l., h kateri je prišel g. c. kr. okrajni glavar sam. Z ozirom na dejstvo, da ste prav za prav obeh straneh enako močni, so naši zahtevali, da bodi naša stranka zastopana v občinskem predstojništvu tako, kakor v krajnem šolskem svetu, kar je parlamentarično čisto samoobsebi umevno. A nasprotniki so se temu odločno uprli, tembolj, ker je naša stranka v občinskem odboru kot prvega svetovalca predlagala vrlega g. Janeza Vospornika, p. d. Sopotnika v Zg. Jezercu. Kdo se more na tako skromni, popolnoma opravičeni zahtevi spodtikati? Edino le koroška nemškutar-

ska trma. Ker liberalna večina zahteva našincev ni hotela ustreči, so se ti odstranili. 7 ostali odborniki liberalcev so bili po našem volivnem redu nesklepčni za izvolitev župana, sklenili pa so kaznovati naših pet odbornikov z globo 20 K.

Vprašamo javno: ali naši peteri odborniki niso ravno tako javni mandatarji, kakor sedmeri nasprotniki? Ali ni njih sveta dolžnost vse storiti, oziroma opustiti, kar smatrajo kot koristno za svoje volivce. In volivci! Mar je li tem vse eno, so li zastopani v občinskem predstojništvu in okr. šolskem svetu ali ne? Klicani so bili odborniki drugi in tretji-krat, a svojega utemeljenega stališča našinci niso zapustili, dasiravno jih je liberalna sedmerica obsodila v daljne globe po 40 K tako, da morajo skupno plačati vsak po 100 K, za kar je kompetentna politična oblast radodarno dala dovoljenje, da se globa iztirja potom eksekucije. Naš poslanec g. Grafenauer je rekel o tem c. kr. uradniku v državnem zboru, da se je preveč podal v strujo nemško-nacionalne stranke. In nastopanje njegovo proti **navidezni** manjšini v tukajšnji občini to obtožbo potrjuje.

Vložila se je svoječasno pritožba na c. kr. okr. glavarstvo v Beljaku radi dokazanega protipostavnega ravnanja tukajšnjega županstva in odgovor je bil, da c. kr. okrajno glavarstvo nima nobenega povoda postopati proti županstvu kot državno-nadzorniška oblast radi naznanjenega prestopka (wegen angeblich dem Gesetze widerstreichenden Vergehens). Ne da bi se o zadevi kaj poizvedovalo, se ista reši ter smatra samo kot »angeblich«; če bi pa bilo treba kaj ukreniti proti Slovincem je cela armada orožnikov na nogah.

Naši odborniki so se obrnili po poslancu g. Grafenauerju na g. dež. predsednika, ki je odgovoril, da je povabil g. okr. glavarja v Beljaku, naj pri napovedani volitvi dne 11. nov. m. l. osebnost ali po kakem zastopniku posreduje in »mit allem Nachdruck« deluje na poravnanje razprtij. V čem da obstoji ta »Nachdruck«, kaže odgovor odbornikom, ki so bili svoječasno osebno pri g. okrajnem glavarju. Mislili smo, da nas bo kot **navidezno** manjšino varovala oblast, od katere smo pričakovali, da je nad strankami in nas bo proti pritisku nemško-liberalne stranke, katera je prišla za sedaj še s tako umaza-

nimi sredstvi, kakor smo jih zgoraj omenili, na krmilo. A motili smo se; kajti naše c. kr. oblasti so se res že do cela podale »v strujo nemško-nacionalne stranke«. Bralci bodo vprašali: kaj pa imate proti dosednji vladajoči stranki v občini? Kdor se le količkaj zanima za javno življenje, mora pripoznati, da so liberalni občinski očetje pravcati grobokopi gospodarstva; in to velja tudi pri nas. Dalje moramo obojati strankarsko postopanje našega županstva, ki plamti mržnje proti krščanski stranki že leta in leta; omenimo ovadbo pri c. kr. okrajnem glavarstvu iz leta 1898 proti tedanjemu župniku, katera ovadba se je pokazala kot grdo obrekovanje. Prav očitno pa kaže zagrizeno sovraštvo liberalnega županstva obtožnica proti p. d. Kašniku z dne 28. januarja m. l., katero je skoval občinski tajnik in **nadučitelj** Andrej Lesjak, imenom županstva, s katero je pa regimentno pogorel. In tako županstvo naj vlada še naprej? Dasiravno ima to dosedanje županstvo mogočno oporo pri c. kr. politični oblasti, tavajoči »v struji nemško-nacionalne stranke«, dasiravno ta oblast ve, kako je prišla sedanja dvomljiva večina na krmilo, večina, h kateri pripada odbornik, ki je bil obsojen radi prestopkov §§ 8. in 11. postavbe z dne 26. januarja 1907 l. v varstvo volivne prostosti, večina, v kateri sedi odbornik, ki je bil v preiskavi radi prestopka § 7. iste postavbe (Wahlfälschung) in ki bi pri obravnavi, ustavljeni radi cesarjevega jubileja potegnil se seboj lahko še druge soodbornike na zatožno klop, — kljub vsemu temu se ne bomo dali strašiti temveč potegovali se bomo za dobro stvar, ki bo v korist vsem občanom našincem in nasprotnikom! Če c. kr. okrajno glavarstvo utemeljuje svoje stališče s tem, da pravi: jaz sem z uradovanjem popolnoma zadovoljno, tedaj naj si zapomni, da občinski urad ni samo za c. kr. okrajno glavarstvo tukaj, temveč v prvi vrsti za občane. In občinskega uradnika, kdo ga plača? mar prispeva glavarstvo kak belič? Mi občani ga moramo plačevati ne glede na to, jeli davkoplačevalec te ali one stranke; radi tega pa tudi zahtevamo od njega, da je nepristranski. Županstvo je poklicano, da skrbi za red v občini. Kako sedanje županstvo zanemarlja to važno nalogo, je c. kr. okrajnem glavarstvu predobro znano. Pretepi in ponočna razgrajanja so na dnevnem

LISTEK.

Vltava.

(Pojasnila za lažje umevanje skladbe v današnjem koncertu dunajskega orkestra.)

Smetana je zložil ciklus šesterih simfoničnih skladb pod naslovom »Moja domovina«: I. Višegrad, II. Vltava, III. Šarka, IV. Iz čeških logov in gajev, V. Tabor, VI. Blanik. V njih je hotel umetnik tučcem povedati ter z glasbo izraziti, kako bogata na naravnih lepota je njegova domovina in kako slavno preteklost ima narod češki. Prva omenjenih simfoničnih pesnitev je apoteoza Višegrada, druga pa proslavlja reko Vltavo, ki obigrava starodavni Višegrad.

»Vltava« je prelestno bujna glasbena slika, katera v svoji priprosti narodni liriki čudovito razveseljuje ter razvneema srce. Najpopularnejša, najefektnjša in najljubeznivejša je. Slika za sliko se vrsti brez vsake refleksije, pri tem pa se jednotnost celote nikdar ne izgubi in prav ta Smetanova skladba nam kaže v svoji obliki najpopolnejšo, najuzornejšo, v vsakem oziru mojstrsko dovršenost.

Vsebinska skladba:

Iz dveh studenčkov izvira Vltava v senčnatem gozdu. Skozi 15 taktov se

čuje v flauti prvega studenčka veselo skakljanje in žuborenje studenčinskih valčkov, v 16. taktu pa pristopi drugi studenček (v orkestru izražen s klarinetom). Z dražestno ljubkostjo se slika žuborenje gozdnega potočka v dveh flautah in dveh klarinetih. Melodične figure v šestnajstinkah v nasprotnem postopanju sedaj lahno naraščajo, sedaj hitro pojemajo, sedaj se dvigajo visoko, sedaj hitro padajo — vmes pa se čujejo ritmiški pizzicati goslarjev! — Naenkrat zadoni v rogovi dolgo vzdržan ton e. Takoj preneha živahnost v pihalnih inštrumentih, gibčnost in valovanje pa prevzamejo goslarski inštrumenti, izražajoč glavno melodijo, glavni motiv v vsej svoji lepoti: »Potok je postal reka Vltava.« Prekrasen spev, pristna slovanska narodna pesem v molu zadoni v prelepem tonu orkestra, valovanje goslarskih inštrumentov pa jo neprestano spremlja.

Spev, melodija preide v naslednjem v dur: »reka se zasvita v žarkih jutranjega solnca«.

Skozi goste, temne gozde teče reka. »Sprevod lovcev dospé na breg Vltave.« Orkester se tu razdeli v dve skupini. Pihala nam plastično predstavljajo ter izražajo vrvenje lovske družbe. Čujemo veselo donenje »gozdnih rogov«, goslarski inštrumenti pa vedno nadaljujejo valovanje, izražajoč tok reke. V

naizglednejšem pianissimo konča ta preljubeznjiv in umeten del glasbene slike.

Srčno vesela nova slika se prične: »K mečka svatovska družba se prikaže na bregu Vltave.« Smetana nam zaigra »polko« tolike srčne ljubeznjivosti v specifično slovanskem plesnem ritmu, da se tako lepa polka nahaja edino le še v njegovi operi »Poljub«. Polka se doigra in donenje se izgublja v daljavi.

Polagoma nastane mrak — in noč! »Iz Vltave se dvigajo povodne vile.« Kroženje lahnih valov se nežno izraža v orkestru (šestnajstinke v flautah in trijole v klarinetih). Povodne vile prično plesati svoje ples. Dolgozdržan prehalni akord (as-dur) nas upelje v to poetično sliko plesa nežnih vil. Sordinirana godala zapoje dražestno melodijo k plesu.

Naslednja slika, ki jo riše Smetana s posebno ljubeznijo, nam predločuje zgodovinske **spomine**. Raz gora zro gradovi na Vltavo, starodavni svedoki preteklih slavnih časov se zrcalijo v reki Vltavi, mesečna svetloba oblije reko in v luninem svitu trepečejo nje valovi. Mehki akordi pihal (rogov, pozaven in tube) udarjajo slavnosten ritem in zraven se čuje čarobno brenkanje harfe.

»Zdani se«, glavni tema, glavni spev zadoni zopet v prvotnem načinu: »reka je sedaj široka in mo-

gočna, v mogočnem toku dere proti strmemu skalovju Sv. Ivana, po skalah in ožinah se voda priši, dvigaje se s silno močjo preko velikih skal; (muzikalno izraženo po mogočnih pasajah goslarjev, katerim se nasproti postavljajo močne, trde, iz glavnega motiva vzete fraze v pihalnih inštrumentih in v basih). Ko so valovi premagali velike skale in tesne ožine, se razlije reka v celi širokosti po ravani.

Impozanten E-durov stavek (glavni motiv) opisuje majesteten tok reke do Prage. V fantaziji vidimo, kako se velikansko valovje bliža Višegradu. Višegradski motiv blesteče jasno zadoni. Slavnosten fortissimo polagoma pojenjuje in slednjič ostanete samo še dve gosli, ki se dvigneta v višino tročrtnega gis, na katerem v koroni mirno obtičite. Reka se izgublja pred očmi pesnika v modri daljavi.

Oskar Nedbal

sedanji prvi dirigent orkestra dunajskih glasbenih umetnikov je bil rojen v Taboru na Češkem leta 1874. Med najboljšimi učenci Praškega konservatorija dovršil je z odliko konservatorijske študije kot goslar Benevitzeve šole, učitelji so

redu; mesto da bi poklicana oblast v tej zadevi »vzornemu županstvu« odločno zažugala, je hoče še le zagovarjati, češ, županstvo žalibog nima potrebnih sredstev na razpolago, da bi skrbelo za red in pokoj v občini. Vprašamo, ali se to ne pravi očitno ščititi županstva, ki je v nemškoliberalnih rokah.

Da naš poslanec g. Grafenauer ni imel prav, ko je c. kr. vladnemu svetniku in okrajnemu glavarju v Beljaku očital, »da se je podal preveč v nemškonalionalno strujo«, bomo šele tedaj verjeli, če oblast neustrašeno pokaže, da hoče narediti konec neznosnim razmeram v občini Kostanje! Upamo, da se ji bodo oči odprle in da bo potem vlada spoznala, kakšna je ta nemškonalionalna večina na Kostanjih, katere duša je nadučitelj Andrej Lesjak.

Tako se imajo boriti naši koroški bratje! Zadnji dogodki kažejo, da so se v teh bojih le utrdili in našli pravo pot sistematičnega narodnovzbujevalnega dela. Zato ne dvomi nihče več o njih končni zmagi!

Po sporazumljenju s Srbijo.

Mala Srbija še vedno opozarja nase svetovno javnost. Ugled Srbije se je po zadnjih dogodkih zelo znižal. Odgovorni za sedanji položaj so tisti sebični srbski svobodomiselniki politiki, ki so tirali Srbe na vojsko proti nam. Seveda so si mislili, da stoji naša država res tako slabo, kakor to kriči časopisje ob raznih kravalih v različnih zbornicah in krajih. Srbski optimisti, to dobro, pošteno, lahkoverno, dobrodušno ljudstvo je pa bilo zapeljano tudi po tistih avstrijskih liberalnih listih, ki so neposredno dajali potuho bivšemu srbskemu prestolonasledniku in njegovim privržencem za vojsko proti nam. Naj bi bilo prišlo do vojske, bi bili nekateri liberalni slovanski listi in med njimi ne v zadnji vrsti »Slovenski Narod«, sokrivi na prelitu krvi. Saj zdaj, ko je zmagal v Srbiji zdrav razum, bi si kdo mislil, da je srečala te ljudi pamet. Pa jih ni. Včerajšnji »Narod« nam to dokazuje. Pravilno sicer piše, da »samo in edino v Avstriji je mogoče, da ohranimo Slovenci svojo narodno individualnost, samo tu je mogoče, da si priborimo pogoje srečnemu narodnemu življenju«, zato je pa smešna, da ne rabimo hujšega izraza, tista sentimentalnost, ki nam v tako resnih časih le škoduje, ko pozneje v ravno tem članku »Narod« piše, »da je Avstrija svojevoljno prelomila mednarodni kontrakt z aneksijo Bosne«. Ne bodite bolj srbski, kakor so Srbi sami, ki sami priznavajo zdaj aneksijo Bosne in Hercegovine. »Avstrijski Slovani moramo paralizirati prizadevanje nam sovražnih vplivov«, piše »Narod«. Gotovo! A timlažje bomo to delali, čimveč nas bo. Avstrijski Slovani moramo biti le veseli, da je naša država anektirala slovansko Bosno in Hercegovino, za to pa ne pretakajte solzá, ko ni nobenega povišja za to, ker se ravno po aneksiji pomnoži slovanski vpliv in moč v naši državi. Kot Slovane nas pa veseli, da vsa vladna poročila izjavljajo, da se hoče postopati s Srbi in s Črnogorci prijateljsko. Avstrijski Slovani moramo pritiskati s svojim vplivom, da se bo vladalo tako, da pridobi naša država ugled in prijateljstvo balkanskih Slovanov. Kdor pa ne priznava aneksije zdaj, sploh ni slovanski politik in deluje proti koristim avstrijskih Slovanov.

Avstro-ogrski odgovor Srbiji.

Grof Forgach je izročil srbskemu zunanjemu ministru Milovanoviću odgovor avstrijske vlade, v katerem se izjavlja,

mu bili tudi Foerster, Stecker in v skladanju Dvořák. Leta 1892 je s svojimi součenci, umetniki Hoffmanom, Sukom in Bergerjem ustanovil znameniti češki komorni kvartet, kateri je vsled svoje popolnosti in mojstrske igre kmalu zaslul po celi Evropi. Štiri leta potoval je kot bračist s kvartetom. — Kot dirigent se je skazal prvič leta 1896, ko je z izvrstnimi uspehi dirigiral koncerte »Češke Filharmonije« v Pragi. Njegova dirigentska slava razširila se je posebno z izvajanjem del učitelja Dvořáka v Berlinu leta 1900 in z dirigiranjem Colonnejevega orkestra na pariški svetovni razstavi istega leta. Na Dunaju je prvič kot dirigent nastopil s orkestrom praškega narodnega gledališča leta 1901, njegov uspeh je bil tolik, da so ga povabili, naj dirigira poleg drugih povabljenih gostov - dirigentov takratni »Riesenorchester« v dunajskem angleškem vrtu. Tu je leta 1902 poleg slavnega Riharda Straussa dosegel največji uspeh. Še v istem poletju dirigiral je skozi en mesec »Češko Filharmonijo« v Lon-

da se vzame srbska nota s 30. marca z zadovoljstvom na znanje, ker so se zopet ustvarile prijateljske sosedne razmere. Nota naše vlade izjavlja, da se prično lahko zopet pogajanja o trgovinski pogodbi. »Fremdenblatt« piše, da naša vlada Srbiji zaradi njene politike ne bo nagajala.

Razoroženje v Srbiji

je obvezno. V kratkem Srbija ne sme povišati svoje armade. Seveda se pa zato ne sme preprečiti normalen razvoj srbske armade.

Rusija in Nemčija.

»Nordd. Allg. Ztg.« piše, da Nemčija ni prav nič pritiskala na Rusijo glede na stališče o aneksiji Bosne in Hercegovine.

Srbska armada. Častniki odstopajo.

Srbsko vojno ministrstvo je odpustilo rezervnike. Divizijski poveljniki so ukazali na strateško važne točke poslanim polkom, naj se povrnejo v svoje posadke. — Iz armade so izstopili častniki II. kavalerijskega polka v Kraljevu. Poročila o odstopu častnikov in o zarotah pojasnjujejo nekaj, kar obžalujemo kot Slovani, ker meče v inozemstvu slabo luč na duh, ki vlada v srbskem častniškem zboru.

Posredovanje v Cetinjah. Črnogorci proti vojski.

Glede na posredovanje velevladi v Cetinjah v mirovnem smislu se poroča, da hoče dovoliti naša vlada Črnogorci gospodarske koristi. Tudi ni izključeno, da se regulira meja. Proti Črnogorci ugodni trgovinski pogodbi tudi ne ugovarjajo na Dunaju. Sploh pa Črnogorci tudi niso vsi posebno navdušeni za vojsko. Vojvoda Sojčica je javno izjavil, da Črnogorci poneha, če pride do vojske. Odstranili so velike elektriške reflektorje, ki bi jih bili rabili v slučaju vojske za opazovanje avstrijskega brodovja. Po drugih poročilih, ki so najbrže zakasnela, je prekinjena poštna zveza med Cetinjami in Kotorom. Kmečko prebivalstvo je navdušeno za vojsko. Črnogorci ojačuje svoje čete in jih pošilja na mejo. Uradno to zanikavajo, priznavajo pa, da iz previdnosti pomnožujejo armado.

Pobita srbska javnost.

Srbski listi pišejo, da je dosegla Avstro-Ogrska največjo zmago, ki se je kdaj dosegla brez orožja. Pišejo, da obstoja namesto akutne vojne nevarnosti latentna in da se bo morala Evropa nadalje oboževati.

Vprašanje o srbski dinastiji.

V srbskih političnih krogih zelo razpravljajo o vprašanju srbske vladarske rodbine. Petičija Novakovičevi vladji, ki sta jo podpisala 102 poslance, je imela namen, da žele poslanci, naj sedanja vlada reši vprašanje o dinastiji.

Kolaković avstrijski državljani.

Rajni Kolaković je bil avstro-ogrski državljani, katoličan, doma iz Pakraca na Hrvaškem. Dvor se je ob njegovi smrti bal, da nastopi avstro-ogrski poslanik, zato so ga skrivaj pokopali. Rajnikovi sorodniki s Hrvaškega zahtevajo preiskavo.

Princ Jurij ne zapusti Srbije.

Princ Jurij noče zapustiti Srbije. Zahteva, da ga pridele posadki v Niš in strogo preiskavo glede na Kolakovičevo zadevo. Svoj sklep je obrazložil Novakoviću in pristavil, da Srbije ne zapusti, ker je prepričan, če to stori, padejo Karagjorgjeviči. Ponoči 30. m. m. se je vršilo pri Juriju posvetovanje belgrajskih častnikov, na katerem so sklenili, kako naj nastopa Jurij. Vojni minister Živković najbrže ustreže Juriju.

donu, kjer si je v sedmih koncertih Jana Kubelika utrdil ime in slavo velikega simfoničnega dirigenta. Z enakimi uspehi nastopil je 1904 kot ravnatelj koncertov v Pavlovskem pri Peterburgu, 1905 v Turinu, 1907 pri carskem ruskem glasbenem društvu v Odesi in posebno priljubil se je Poljakom v Varšavi. V letošnjem februarju je bil poklican v Rim, da je ondi vodil koncerte kraljevske akademije Svete Cecilije. — Kot skladatelj zložil je že precejšno število vspešnih skladb, največje skladateljsko popularnost pridobil si je s svojo baletno pantomino »Leni Janko«, katera se je na dunajski dvorni operi že 48-krat in v Pragi na 50-krat izvajala. Najnovejši njegov balet je »Vragova stara mati«, katero je zložil po naročilu Mahlerja za dunajsko dvorno opero ter jo z velikim uspehom izvajal. Na potovanju po svetu prejel je od raznih vladarjev že pet redov in odlikovanj. Nedbal je dirigentska kapaciteta.

Srbski trgovci za trgovinsko pogodbo z našo državo.

Srbski trgovci so zelo zadovoljni z izidom krize. Trgovska društva v Nišu, Leskovacu, Kragujevacu in Šabacu so pisala belgrajskemu trgovskemu društvu, naj vpliva na sklepanje trgovinske pogodbe z Avstro-Ogrsko. Uvoz blaga skozi Solun je neizvedljiv zaradi previsokih tarifov. Srbskim trgovcem se godi slabo. Več jih je propalo. »Beogradska zadruga« je sklenila, da zniža trgovcem obrestno mero od 7 na 4½%.

AVSTRO - OGRSKA.

Saniranje deželnih financ.

Gospokozbornična komisija za saniranje deželnih financ je zborovala 1. t. m. Vložiti namerava iniciativni predlog za financiranje deželnih financ.

Češko jezikovno vprašanje

pride baje na dnevni red v državnem zboru takoj po Veliki noči, ko se še prej pogajajo s strankami. Predloge se izroče po prvem branju permanentnemu odseku 52 članov.

Proti socialnim demokratom.

Hebško okrožno sodišče je zaprlo v Karlovih Varih tri socialiste, pri katerih so našli obteževalne listine.

Nova sekčna načelnika.

Sekčni načelnik v naučnem ministrstvu je postal dvorni svetnik dr. Leon vitez Beck. Vpokošen je sekčni načelnik pravosodnega ministrstva Hrouzek, na njegovo mesto pride naslovni sekčni načelnik Schauer.

KRALJ PETER BIL V USODNI NOČI ALEKSANDROVEGA UMORA V BELGRADU?

Saračevski »Hrvatski Dnevnik« ob priliki dr. Friedjungovih odkritij piše sledeče:

Umirovljeni belgradski župnik, velečastni g. Štr. (Štrac?) je bil ono noč, ko so oficirji v Belgradu umorili Aleksandra in Drago, ju razmesarili, onečastili in vrgli skozi okno, v Zemunu. Kar ga prebudi trkanje na vrata. Odpre. Gospod je razburjeno prosil, naj ga prenoči. Župnik ni hotel, ker neznane ni hotel povedati, kdo je. Ob priliki kronanja kralja Petra pa je župnik Štr. v kralju spoznal tuljca, kate-rega one noči ni hotel sprejeti k sebi!

To je zanimivo odkritje. Gospod župnik bi moral to stvar zapisati in podpisati. Bil bi s tem podan dokaz, da je nesrečni kralj Peter bil v usodni noči v Belgradu, ko se je vršil umor, kar veliko pomeni.

CASTRO SE PRIPRAVLJA NA VOJSKO.

Bivši predsednik Castro je naročil pri Kruppu za dva milijona mark topov, jih takoj plačal in odposlal čez Antwerpen v Colon.

SPOR MED AMERIČANI IN JAPONCI.

Spor med Američani in Japonci se je zopet poostрил, ker je ukazal občinski svet v San Franciscu, da se ločijo japonski učenci od drugih učencev in se ustanove zanje posebni razredi.

RAZBURJENJE V EGIPTU. — VOJAŠTVO PRIPRAVLJENO.

Nova tiskovna postava je razburila Egipčane. V Kairu so priredile narodne stranke veliko shodov. Vojaštvo je pripravljeno za vsak slučaj.

AMERIČANI ZAPUSTILI KUBO.

Zadnje severoameriške vojaške čete so zapustile Kubo.

PROTI MLADOTURKOM.

V Makedoniji se opaža gibanje proti mladoturkom. V Solunu se je zbralo 20 staroturških hodžov in softov, ki hočejo nastopiti proti mladoturkom v Monastiru in okolici. Prvi shod je oblast prepovedala in zagrozila, da agitatorje zapre, če se takoj ne vrnejo v Agitograd.

NEMŠKE SOCIALNE DEMOKRATE SREČALA PAMET.

Nemško socialnodemokratsko strankarsko vodstvo v Berlinu je srečala pamet, ker je sklenilo, da se letos opusti praznovanje 1. majnika. Če sreča pamet tudi jugoslovansko socialnodemokratsko strankino vodstvo, nam še ni znano.

FALLIERES IN VILJEM

se ne sestaneta že ta mesec, marveč letos jeseni ali pa leta 1910 spomladi, ko se otvori oceanografski muzej v Monacu.

ANARHISTIČEN NAPAD NA MOST V HOBOKNU.

V Hoboknu so poizkusili anarhisti pognati most v zrak. Pok je bil tak, da so popokale šipe dva kilometra daleč. Viadukt je le malo poškodovan. Napad je izvršilo 40 odpuščenih delavcev.

IZVOLSKIJ ZA ENTENTO CESARSTEV.

Izvoljskij je baje delal na entento treh cesarstev: Rusije, Nemčije in Avstro-Ogrske in je baje za to padel. Po odstopu Izvoljskega popolnoma preosnujejo rusko zunanje ministrstvo in imenujejo malone samo nove poslanike.

NEVAREN POLOŽAJ V PERZIJU.

Diplomati so se pritožili zaradi napadov šahovih vojakov na poslaniška zemljišča. Angleški poslanik zahteva, naj odpošlje vojne ladje v Perzijski zaliv. Turški poslanik je zahteval, naj pošlje Turčija v Teheran v obrambo svojih podanikov vojske in eno vojno ladjo v Bende Busir.

Žiljenje, ki ni življenje...

Trst, 1. aprila.

Nadaljevanje obravnave včeraj popoldne, o katerem smo že na kratko poročali, je bilo zanimivo, ker nam je razkrilo Foedranspergovo prejšnje življenje. Prej pa še je bil obtoženec zaslišan

o polzkušeni goljufiji v škotiji,

dné 23. ali 24. julija. Obdolženec pripoveduje: Ko sem bil gotov, da pride Fabry stanovat k meni, sem šel k Celički, da bi mi posodila denarja. Rekla je, da mi ga ne more dati, ker ima mnogo stroškov s popravilanjem hiše v Rojanu. Jaz pa sem moral imeti denarja, da bi se pred dekletom postavil, ker sem ji bil rekel, da sem uradnik v dobri službi. Ker nisem imel nobenega prijatelja, da bi ga prosil za denar, prišlo mi je na misel, da bi šel na ordinarijat prosit 50 kron na posodo. Rekel sem, da sem uradnik veleposlaništva na potovanju, da sem v Nabrežini zamudil vlak, izgubivši torbo, in da sem vsled tega brez denarja. Mons. Flego mi reče: »Nimamo denarja«. Začudil sem se nad tem odgovorom, toda mons. Flego je ostal pri svojem in jaz sem šel.

Iz nadaljnjega izpraševanja izhaja, da se je Foedransperg predstavil kot »dvorni kurir« pri avstro-ogrskem veleposlaništvu na Vatikanu, da je pokazal zavoj »listin«. Stresal je »denarno« pismo, češ: »To je denar, ki ga pošlje nadvojvoda X. Njegovi svetosti papežu«. Obtoženec prizna, da je imel v zavitku — stare novce. Predsednik konstatira, da je obtoženec odhajaje zagrozil: »Stvar ne bo brez posledic, vi prejmete svojo kazen.«

Foedranspergova preteklost.

Obtoženec je rojen v Kamniku dné 27. marca 1860, kjer je bil oče pisar. Prištoljen je v Krško. Oče mu je umrl, ko je bil še deček. Ljudske šole je dovršil deloma v Ljubljani, deloma na Dunaju, kamor se je bila družina zopredoma preselila. Potem je vstopil v prvi gimnazijski razred, ki ga pa ni dovršil. Poslali so ga proč, ker je bil preveč — razvit in je slabo vplival na součence. Potem se je učil privatno, ne da bi polagal kake skušnje. V Ljubljani je s 13 leti imel prvokrat sitnosti s sodnijo zaradi neke ure, ki jo je bil vzel tovarišu, l. 1873. Izročili so ga domači kazni. L. 1873. je bil obsojen na 24 ur zavora, ker je vzel neki deklici uhane. L. 1878. je vstopil prostovoljno v 7. topničarski polk na Dunaju, kjer je postal korporal. L. 1880 je ukradel nekemu zasebniku v Ebenfurtu 120 gld., a je bil oproščen. L. 1882 se je v Ebenfurtu polastil nekaj ukradenih stvari, ki jih je imel hraniti. Obsojen je bil v 14 mesecev, degradiran in izgubil je plemstvo. Prestavili so ga k drugemu polku. Tega leta je izstopil iz vojaške službe ter bil do 1884. lepopisec v Št. Vidu nad Ljubljano, kjer je izdeloval diplome. Stric Dolina, ki je bil trgovec, ga ni podpiral. Mati, ki je imela majhno agenturo, je bila s stricem skregana. Tudi mati je živela tako nesrečno in nestanovitno, kakor sin. Leta 1884. je sprivil stric materino hišo na dražbo. Takrat sta z bratom pobrala vrata, okna itd. iz zarubljene hiše. Stric je vložil ovadbo, a Foedransperg ni bil obsojen. Potem je nabiral kot pl. Rauber denar za zgradbo bolnišnice in bil na Krškem obsojen v 7 mesecev. V Novem mestu je bil leta 1884. obsojen v dve leti in pol ječe, ker je iz maščevanja obdolžil strica Dolina, da ponareja bankovce. Malo prej je bil v Gradcu obsojen, ker je skušal izvabiti kot »polkovnik« par škornjev in par ženskih štiflet, v 14 dni zaporu. Leta 1888. je bil v Kostanjevici obsojen, ker je ukradel okrajnemu glavarju Weimberlinu iz zaklenjene sobe daljnogled. Potem je bil eno leto na Dunaju. Iskal je službo in živel od zaslužkov svoje sestre. Potem je šel

peš v orient.

V Drinopolju je bil v službi pri vhodnih železnicah od 16. januarja 1896. do konca 1905. Odpuščen je bil zavoljo prepirljivosti in dolgov. Obtoženec pravi, da

se je sprl z Mahmud pašo zavoljo umetniškega albuma, ki ga je napravil, pa mu ga niso hoteli plačati. V Drinopolju se je poročil z mlado Grkinjo Anastazijo; iz zakona izvira hči Eleonora, za katero je skrbel do konca 1905. Tašča je vzela ženo in otroka k sebi. Čez nekaj časa je šel v Carigrad, služil pri tvrdki Mangoš ter bil na priporočilo avstro-ogrškega veleposlanika zopet sprejet k vzhodnim železnici, kjer je služboval provizorično do aprila 1901. V tem se mu je rodila druga hčerka Marija. Šel je za 6 tednov na Dunaj k sestri na dopust, tam dal v listih objaviti neke stvari proti upravi vzhodnih železnic in je vsled tega izgubil službo. Sestra mu je preskrbela službo kot pisar pri državni železnici na Dunaju s plačo 45 gld. Tu je bil od 1901. do 1. decembra 1902. Tu so ga odpustili, ker je grozil souradnikom — z bodalom.

Zaboj z živim blagom.

Zdaj je bil zopet brez službe. Ker je zahteval vedno denarja, se je sprl s sestro in njenim znancom. S tem si je dovolil, kakor pravi, šalo, da mu je poslal v hišo velik zaboj. V zaboj pa se je sam zaprl s pomočjo umetne zapornice, ki jo je nalašč iznašel. No, slučajno ni prišel zaboj v stanovanje. Foedrantsperg si je pokrivalo zopet odprl in izlezel iz zaboja ter se podal najprej z neko gospo v Most, potem pa

v Trst.

Tam je stanoval posrednica pri Celički. Ker ni imel denarja, ga je poslal Celič proč. Celička ga je spravila k svoji sestri na Škorkljo. Kmalu nato je dobil službo pri Avstrijskem Lloyd, kjer je bil zaposlen tri leta in pol s plačo 40 gld. Stanoval je v ulici Ghega. Tu so ga odpustili, ker je zagrozil Vatikanu v neki vlogi z javnimi napadi v listih, ako mu ne vrnejo nekaj listin, ki jih je bil priložil neki svoji prošnji. Potem je vstopil kot korespondent pri tvrdki Berger s početno plačo 50 gld. Odpustili so ga, ker je vedno prihajal pol ure prepozno v urad. Sprejeli so ga k zavarovalni družbi »Providenza«, kjer da se je seznanil s »Carletom«, prijateljem Fabryjeve. Ta Carleto, kakor zdaj sam priznava, ni nikdar živel. Fabry ni imela nobene prijateljke. Svetoval je Celički, naj kupi hišo v Rojanu, v kateri je stanoval izza 4 let. Celički je govoril, da bosta skupaj živela, drugim je pravil, da je ne mara. Foedrantsperg je bil upravitelj te nesrečne hiše, kjer se je pozneje odigrala strašna žaloigra.

Mlajša hčerka je stara šele 8 let. Starejša je pisala očetu, da bi rada prišla k njemu. Za deklici skrbi občina. Žena je med tem umrla. Foedrantsperg trdi, da jima je pošiljal po 10 do 15 frankov.

Ugotovili se, da je obtoženec zavzemal pri tvrdki Berger zaupno mesto in da so šle velike vsote skozi njegove roke.

Nato je dal predsednik prečitati zapisnike o raznih izvidih; o najdbi glave v morju, o aretaciji obtoženca in o hišni preiskavi v Rojanu. Foedrantsperg je komisiji rekel, da je ključ do stanovanja izgubil; prišel je ključavničar in odprl vrata. Ključ so našli skrite na stranišču. Obtoženec je bil silno razburjen in je prosil za čašo vode. V stanovanju so občutili takoj mrliški duh, ki ga obtoženec ni znal razložiti. V prvi sobi so našli papir za zavijanje, enak onemu, v katerem je bila zavita glava. V drugi sobi so našli velik zavoj s trupom. Voščeno platno, v katero je bil zavit, dasi razkuženo, še — diši. Predsednik vpraša porotnike, če se hočejo prepričati. Porotniki s studom: Ne, ne, hvala!

Čita se zapisnik o nadaljnjih najdbah zavojev s kosi žrtve, predmetov, ki so bili last Fabryjeve, orožja, zlatenine (v omari za knjige), o pepelu obleke v peči itd.

Zaslišanje prič, zlasti stanodajalke pevkine, Podlogar, smo na kratko omenili. Fabry je živela jako skromno. Vsak prihranek je pošiljala svojemu sinu v Tunis. Govorila je francoski, zato je priča ni mnogo razumela. O Foedrantspergu se je izražala kot o »velikem gospodu«, govorila je o »veliki« hiši v Rojanu in da misli, da je zdaj našla — svojo srečo!

Začetkom obravnave dne 1. aprila so čitali zopet razne zapisnike o zdravniških in drugih izvidih. Obtoženec pravi, da sam ne vé, kaj je nameraval z velikim zavikom, v katerem je bil trup.

Priča Viktor L a k o v i č pripoveduje, kako je našel glavo. Slišal je, da so pri pomolu sv. Karla sipe. Izposodil si je ostve (harpuno). Rib ni bilo, pač pa je zagledal zavitek. Misli, da je v njem perilo, ki je morda padlo v morje kaki petici iz Kopra. Hotel ga je potegniti ven in zasadič ostve vanj. Ni šlo lahko, ker je bil nanj pritrjen 3 kg težak kamen. Šele po četrtem sunku se mu je posrečilo. Pri tem je, kakor se je pozneje pokazalo, prebil lobanjo. Stražnik, ki je bil blizu, je opazil to suvanje. Pristopil je in zapazila sta

kri. Priča je šel klicat policijskega nadzornika.

Priča Ivan M e d e a, artistski vodja v »Gambrianu«, slika pokojno Fabry kot pošteno dekle. Sprva je, prišedši iz Milana, pela v »Gambrianu« za 12 kron na dan, potem v »Gambrianu« za 9 kron. Hotel jo je spraviti v Reko, da bi več zaslužila. Imela je mnogo dragocenosti in obleke. Hranila je za svojega sina, o katerem je mnogokrat govorila.

Priča postrešček Josip Pahor pripoveduje, kako je selil Fabryjevo v Rojan. Foedrantsperg mu je pomagal kovčge in zaboje nositi na voz. Pred hišo je poklical nekega delavca, da je pomagal postreščku spraviti stvari po strni poti.

Priča krčmar Fran B o l e, od katerega si je dal obtoženec nositi večkrat kosilo, pripoveduje, da je bil na dan zločina, po izvršitvi, Foedrantsperg pri njem kosil, da se je obnašal kakor po navadi. »Bige« (kruh) so se mu zdele pretrde; rekel je, da bi si ž njimi lahko zlomil zobe. Kupil je tudi nekaj svačic in rekel, da ne pojde v mesto, ker da ima doma mnogo dela. ... Pa tudi ono dopoldne da je bil zločinec v Boletovi krčmi in vprašal, če je »njegova gospa že poslala posodo za kosilo«. To je bilo v petek ob 11. uri, torej že po zločinu. Tudi takrat ni bil videti obtoženec razburjen.

Sledilo je zaslišavanje priče Katarine Celič, njenega sina Henrika, zidarjev Antona Vidav Josipa Piščanec in Frana Trnovca, ki so na dan zločina delali v hiši.

Popoldne so bili zaslišani kot priče sostanovanci, oziroma sosedje Eleonora Rigler, Edvard Košarowski, Alojzij in Marija Göttinger, redar Ivan Gunjac in višji policijski svetnik Abbondio Coutin, vsi o opazovanjih usodnega dne, oziroma o značaju obtoženca. Čita se zaslišba Ilone Kovacs, tovarišice Fabryjeve. Na vrsto pride izpovedba psihiatrov o duševnem stanju obtoženca.

Dnevne novice.

+ Drugo redno zasedanje vodstva

S. L. S. sklicuje »Izvrševalni odbor S. L. S.« na dan 19. aprila t. l. v knjižnico »Katoliškega tiskovnega društva«, »Katoliška tiskarna«, Ljubljana, III nadstropje. Zasedanje se prične točno ob 9. dopoldne in traja do 1. popoldne in od 3. popoldne nadalje, da se reši dnevni red. Izvrševalni odbor S. L. S. je določil sledeči spored: 1. Poročilo izvrševalnega odbora S. L. S.; poročata tajnik S. L. S. dr. Rožič. 2. O političnem položaju; poročata načelnik S. L. S. dr. Ivan Šusteršič. 3. Samostalni predlog župnika Oblaka o povzdigi živinoreje z deželno podporo; poročata župnik Oblak in dr. in dr. poslanec Demšar. 4. Deželna postavodaja. a) Nova lovska postava, poročata dr. Zajec; b) nove deželne šolske postave, poročata dr. odbornik prof. Jarc; c) preosnova cestne postave, poročata dr. odbornik dr. Evgen Lampe; d) preosnova občinskega in občinskega volivnega reda, poročata dr. odbornik dr. Pegan; e) deželna banka, poročata dr. poslanec Mandelj; f) deželna zavarovalnica, poročata dr. odbornik dr. E. Lampe in dr. poslanec Mandelj; g) deželna trgovska šola, deželni obrtni pospeševalni zavod in muzej, poročata dr. odbornik prof. Jarc. 6. Deželne melioracije, poročata dr. E. Lampe. 7. Državna postavodaja: a) živinska kužna postava, poročata dr. poslanec komerc. svetnik Povše; b) socialno zavarovanje, poročata dr. Ivan Šusteršič. 8. Strankine finance, poročata Ivan Podlesnik. 9. Slučajnosti.

+ Nadomestna deželnozborska volitev in »Slovenski Narod«. Včerajšnji »Slovenski Narod« objavlja 19-vrstno notico, v kateri pravi, da »napredna stranka sploh ni postavila kandidata za nadomestne deželnozborske volitve v vipavsko-idrijskem okraju«. Ubogi liberalci, smilite se nam, ko zdaj prav res ne znate, kdo ima v »narodno napredni stranki« prav. »Notranjec« je liberalen list. Objavil je za Grudna volivni oklic. »Naš List« je povedal, da kandidira narodno napredna stranka Grudna. »Jednakopravnost« je razpošiljala pisma in kandidirala Vipavca Poljšaka. »Narod« pa pravi, da napredna stranka sploh ni postavila kandidata. Sicer trdi »Narod« to 1. aprila, pa recimo kljub 1. aprila, da ima prav. So pač res znamenja preobrata za liberalno stranko, da pri teh volitvah »Narod« dementira in ne poroča nikogar v okraju, kjer so imeli liberalci svojega poslanca. »Klerikalna strahovlada«, »škandalozna klerikalna pristranost«, »nesrečni kandidati«, »nezmožen klerikalni kandidat Bogomir Perhac«, so pa ocvirki, o katerih naj presodijo liberalci sami, če so dostojni, kakor bi bil rad dostojen »Narod«. In odgovore naj liberalci tudi na vprašanje kdaj posta-

ne človek zmožen za kandidata. Pa ne, da imajo patent kandidirati le taki, ki so vsaj graščaki in seveda bravci in »Narodovi« večletni naročniki.

+ Odlikovanje. Cesar je odlikoval profesorja na hrvaški gimnaziji v Zadru, g. Emilijana L i l e k a, rodом Slovenca, z vitežkim križcem Franc Jožefovega reda.

+ Komenda. V nedeljo, 4. aprila, se vrši v dvorani tukajšnjega katol. slovenskega izobraževalnega društva po popoldanski službi božji shod kat. političnega društva za kamniški okraj. Poročal bo naš deželni poslanec g. dekan Ivan Lavrenčič. Volivci, pridite v obilnem številu na važen shod. — Dne 28. marca je priredil tukajšnji telovadni odsek žaloigro »Garcia Moreno«, ki je dosegla popoln uspeh. Posebno fin, plemeniti je bil nastop načelnika telovadcev I. Štercina v vlogi »Garcia«. Pohvalno moramo omeniti vzorno vedenje občinstva, ki je z resnobo sledilo igri do konca (še po mestih se to večkrat pogreša). Igra se na Belo nedeljo ob pol 4. uri popoldne ponovi. Gostje dobro došli!

— O razrušenem Aljaževem domu v Vratih nam danes brzojavlja č. g. župnik Aljaž: Večino inventarja smo našli. Prtličje je tudi razrušeno in na več krajev odneseno. Aljaževa koča je 100 metrov daleč.

— Pri deželnozborski volitvi na Koroškem so v mestni skupini zmagali nemški nacionalci. Volivni boj je bil v Celovcu, kjer so dobili dr. Lemisch 1302, Lerchbaumer 1209, Pierl 1209 glasov, nasprotni obrtniški kandidat pa 499 glasov.

— Prošnje za gospodarske tečaje je treba v bodoče pravočasno vlagati. Jeseni lanskega leta je bil dal deželni odbor razglasiti, da naj se tiste občine in korporacije, ki žele gospodarskih tečajev na primer za vinarstvo, sadjarstvo ali za kmetijstvo sploh, pravočasno zanje oglašajo, kar je zaradi tega potrebno, ker se morajo dotične prošnje pred njihovo rešitvijo predložiti presojevalni komisiji. Vkljub temu so prihajale posamezne prošnje tako pozno, ali pa takorekoč šele v zadnjem trenutku, da se za preteklo zimo ni bilo mogoče nanje ozirati, kar je bilo prizadetim interesentom le v škodo. Poklicani faktorji se vsled tega za bodočo zimo že zdaj opozarjajo na to, da naj svoje zadevne prošnje pravočasno vlagajo, ker bi drugače deželni odbor ne mogel se nanje ozirati. V poletni dobi bi se mogel prirediti kak posamezen tečaj le tedaj, ako se zanj prosi vsaj mesec dni preden naj se priredi.

— Goriški Lahi pripravljajo za binkošne praznike velik izlet v Benetke. Dosedaj se je oglasilo že okoli 400 oseb, ki se hočejo udeležiti tega izleta. S seboj hočejo imeti tudi mestno godbo. — Irredentovskih vzklikov in prireditvev ne bo manjkalo v Benetkah, če pridejo tje »goriziani«. Morda bodo obhajali tudi obletnico tolovajskih napadov na Slovence ob lanskih binkoštnih praznikih.

— Avstrijski dezertjerji. Odkar imamo toliko vojaštva ob meji, se množi število dezertjerjev, ki pobegnejo v Italijo, od dne do dne. Pred kratkim so se zglasili v Vidmu štirje begunci: neki Anton Marinčič iz Koroške, Josip Kreitler je pobegnil od nekd iz naše dežele, Andrej Gelberš iz Tolmina, Rudolf Marizza menda iz Trsta.

— »Südmarka« v Pulju. Ženska podružnica »Südmarke« v Pulju je imela v nedeljo občni zbor, na katerem se je konstatovalo, da delovanje te podružnice v minolemu letu je bilo obrnjeno na to, da se zgradi velik nemški otroški vrtec v Pulju, kar se zgodi najbrže tekom letošnjega leta.

— Reški magistratni ravnatelj defravdant. Na Reki so odpustili iz službe nedavno za magistratnega ravnatelja imenovanega bivšega policijskega koncipista Otona Standla. Poneveril je nad 20 tisoč kron.

— Letošnji občni zbor nemškega Schulvereina se vrši v Bjelici. Sploh se je Schulverein zadnje čase vrgel s posebno vnamo na zakrupske slovanske pokrajine, kjer je ustanovil več nemških šol. Poljaki se takemu ruvanju ne zoperstavljajo s potrebno odločnostjo.

— Shod Sodal. St. C. J. za novo-meški dekanat bo velikonočni terek dne 13. aprila ob 10. uri v Smihelu. Obravnavala se bo tvarina, katero je prevzeli g. knezoškof določil za letošnji shod dekanov. (Glej »Škofijski List« 1909, I., st. 6, točka 7.)

— Prvi špargelji so prišli na trg v Gorici predvčerajšnjim.

— Ogrsko plemstvo je podeljeno vpokojenemu sekiškemu načelniku dr. Luki Marjanoviču s pridevkom »Zavaljski«. Plemstvo je dedno.

— Reški guverner pri papežu. Dne 31. m. m. je bil od sv. očeta sprejet reški guverner grof Nako, in sicer najbrže v

zadevi odcepljenja Reke od senjske škofije.

— Umri je danes v Škofji Loki gosp. Jožef Svetlič. Pogreb bo jutri popoldne ob 5. uri.

— Po april na goriški kolodvor je šlo včeraj polno goriških Lahov. Tukajšnji list »Il Gazzettino Popoiare« je prinesel vest, da se pripelje ob 10. uri 7 min. z brzovlakom srbski princ Gjorgje v Gorico, ker je na potu v Italijo. »Gazzettino« je priobčil tudi dve »brzojavki« iz Belgrada in z Reke, ki naznanjata Gjorgjevo potovanje. Gjorgja seveda ni bilo, Lahom pa so se smejali na kolodvoru. Vleklo jih je na kolodvor še bolj, ker je rekel »Gazzettino«, da nekaj radikalnih Slovencev v Gorici izroči Gjorgju udanostno spomenico. — Dobro je potegnil »Gazzettino« »goriziane«!

— Poizkušeni samoumor vsled moževe smrti. V Trstu se je poizkusila vsled obupa po moževi smrti ustreliti vdova državnega poslanca Basevija. Rana njena je težka, a ne smrtnonevarna.

— Nesreča na morju. Minolo nedeljo popoldne je stopilo pet delavcev v čoln, da se iz Lošinja odpeljejo domu. Ker niso bili v vesljanju dovolj izvežbani, se je čoln blizu Ravenske preobrnil; kljub hitri pomoči sta dva delavca utonila.

— Proti podraženju kruha namerava stalni odbor mesta Reke nastopiti s tem, da ustanovi lastno mestno pekarno na združni podlagi. Ta pekarna bi potem pekla kruh tudi za mestno bolnišnico in ubožnico.

— Štrajk mizararskih pomočnikov v Zagrebu bo najbrže do nedelje, 4. t. m., končan, ker so mojstri pripravljani, glavnim zahtevam pomočnikov ugoditi.

— Vpokojenje častnikov. Čuje se, da bo dobilo izvanredno mnogo častnikov, ki so dopolnili 40. službeno leto ali 60 let starosti, poziv, naj prosijo za vpokojenje. Tako se armada pomladi.

— Posredovanje pri nakupu in prodaji plemenskih bikov. Deželni odbor priredi posredovalnico za nakup in prodajo plemenskih bikov. Oni, ki imajo na prodaj lepe čistokrvne bike pingavškega, simentalkega ali muricodolskega plemena, naj to naznanijo deželnemu odboru. Bike bo potem ob priliki pregledal deželni živinorejski nadzornik. One osebe ali korporacije pa, ki želé kupiti lepih bikov, naj se istotako obrnejo na deželni odbor. Pri deželnem odboru se bode vodil poseben znamenek o takih plemenskih živalih. Kdor naznanjeno žival proda, naj to takoj sporoči deželnemu odboru, da se prodana žival iz zeznamke izbriše. Tudi za oddajo po nižnjam ceni se bodo lepe plemenske živali kupovale v deželi in le tedaj, ako jih doma ne bo dobili, se bodo nakupovale izven dežele.

— Nakup plemenskih bikov. Nakup plemenskih bikov za znižano ceno od deželnega odbora kranjskega se vrši 14., 15. in 16. aprila t. l. Do teh bikov imajo pravico v prvi vrsti živinorejske zadruge. Nakupovali se bodo biki pingavškega, simentalkega in muricodolskega plemena. Pingavške pasme biki se bodo nakupovali na Tirolskem in Solnograškem, simentalke pasme na Tirolskem in muricodolske na Zgornjem Štajerskem. Skupnega nakupovanja se lahko udeleži na svoje stroške vsak zasebnik, ki pri tej priložnosti lahko nakupi tudi plemenske krave in mu bode pri nakupovanju šel na roko deželni živinorejski nadzornik. Deželni odbor bode skušal dobiti za one, ki potujejo skupno pod vodstvom deželnega živinorejskega nadzornika, znižano vožnjo na železnici. Kdor se želi udeležiti nakupa, naj se zgodi do 5. aprila pri deželnem odboru kranjskem.

— Stavbinsko zadruge »Lastni dom« so ustanovili v Trzinu.

— Sadjarski tečaj na Grmu. Kmetijska šola na Grmu priredi na veliki četrti, dne 8. aprila t. l., praktični sadjarski tečaj o vzgoji, reznji in saditvi drevja. Vabimo na ta tečaj gg. ljudske učitelje, gospodarje in kmetijske mladeniče. Pričetek tečaja ob 9. uri dopoldne.

Štajerske novice

Š Za Brežice se boje Nemci. Da bi razbremenil ondotni nemški življenj in ga hkrati vtrdil, zavezal se je nemški Schulverein, da brežiškim Nemcem iz svojih novcev postavi novo šolsko poslopje.

Š Pri občinski volitvi v Podsredi so zmagali liberalci.

Š Aistrichova kandidatura. Kakor poročata »Arb.«, je baje Aistrich zopet umaknil svojo kandidaturu.

Š Umri je v Mariboru vpokojeni učitelj Anton Stiebler.

Š Umri je v Celju Radeckijev veteran J. Kotzian, star 87 let.

Š Nesreča v mlinu. V Škofji vasi je v Peter Majdičevem mlinu prišel transmisij-ski jermen 16letno hčerko v mlinu usluž-

benega Franc Ellerja ter ji odtrgal obe nogi. Deklico, ki bo težko okrevala, so prepeljali v celjsko bolnišnico.

š Detomora obtožena oproščena. Pred mariborskimi porotniki je stala te dni 30 let stara vdova Veronika Brunčko, ki je bila obtožena detomora. Porotniki so jo oprostili.

š Za vsako krono eno leto težke ječe. Pred mariborskimi porotniki je bil obsojen na štiri leta težke ječe 30 let stari kočar Andrej Kranjc, ki je v ptujski okolici napadel raznašalca brzojavk Jožeta Svetca in mu vzel štiri krone.

š Napredek zdravniške vede. Ravnatelj vseh učilišne očne klinike v Berlinu dr. Greeffu se je posrečilo najti povzročitelja egiptovske očesne bolezni.

š Umrl je v Mariboru posestnik Franc Neger v starosti 78 let. — V Selnici ob Dravi je umrl posestnik g. J. Kralj, star 35 let.

š Uboj na plesu. Pred mariborskimi porotniki je bil obsojen na tri leta težke ječe 25-letni Janez Wutte, ki je na plesu v Veidežu zabil železniškega delavca Cirila Leskovarja, da je ta takoj umrl.

š Zlato uhano. Pri okrožnem sodišču v Celji shranjeno je zlato navadno uhano z brilantom. Najdeno je bilo baje po nekem pasantu pred dvema letoma v celjski okolici. Lastnik naj se oglasi pri okrožnem sodišču v Celji.

Ljubljanske novice.

lj Postne pobožnosti v Ljubljani. Poleg navadnih vsakoletnih postnih pridig po vseh župnih cerkvah ljubljanskih je imel vsak četrtak v stolnici dr. Opeka slovenske govore za inteligenco. Včeraj je te govore završil. Predmeti govorom so bili: Vera ali nevera, verski indiferentizem, Kristus, Cerkev, zakrament sprave z Bogom, strah pred ljudmi. Govornik je svoje delo izvršil lepo in častno, poslušalstvo je bilo obilno, stolnica polna. Naj bi ne bilo brez sadu! — Pri jezuitih so bila ta teden »duhovna predavanja« za gospe. Kapela sv. Jožefa je bila ves čas polna dam. — Jutri, v soboto, se začne v cerkvi Jezusovega Srca duhovne vaje za moške, za delavce in druge. Prvi govor jutri ob 7. uri zvečer. Krščansko moštvo je iskreno povabljen, da se te njemu namenjene pobožnosti množno udeleži, in sicer takoj od prvega početka. Zakaj le kdor takoj v začetku poprime, ima popoln užitek in sad pobožnosti. Ženske so prošene, naj nikar ne jemljejo prostora moškim, pač pa naj od svoje strani pripomorejo, da bo udeležba moštva množna in častna. Ljubljana, pokaži, da si v svojem jedru in svoji večini še krščanska!

lj Deželno pomožno društvo za bolne na pljučih je imelo občni zbor, ki je bil uprav izzivajoč. Vsa poročila so bila nemška. Par slovenskih besed je izpregovoril samo grof Chorinsky. Menda gospodje ne vedo, da je tudi palača deželne vlade v slovenski deželi. Če menijo nekateri bolj napredovati, ako nemškutarijo, je to njihova zasebna stvar, tako društvo pa bi ne smelo biti sredstvo kakega nemškutarskega sistema.

lj Glavna pevka skušnja »Ljubljane« bo prihodnjo nedeljo točno ob pol 10. uri dopoldne v društvenih prostorih. Nujna potreba je, da se te skušnje udeležijo vsi g. pevci!

lj Vodstvo hotela »Union« prevzame s 1. majem g. Bračič.

lj Trpinčenje živali. Včeraj popoldne sta dva mesarska vajenca prignala bika na Mesarsko cesto. Žival je imela železen obroč v nosnicah. Prvi vajenec je obroč tako cuka, da mu je kri curkoma tekla iz nosnic, drugi pa, ki je bika poganjal, ga je z debelim cepcem tako pretepaval, da je tudi na vampu krvavel. Došli policijski stražnik je napravil trpinčenju konec.

lj Nesreča. Ko je včeraj dopoldne zidarski polir Anton Količ nadzoroval pri predoru na Martinovi cesti delo, se je odtrgala večja plast zemlje ter ga skoraj popolnoma podsula. Ko so ga odkopali, so zaznali, da ima ponesrečenec raznih poškodb po telesu, tudi zlomljeno desno nogo. Bil je prepeljan z rešilnim vozom v deželno bolnišnico.

lj Umrl je 86 let stari zasebnik gosp. Henrik Korn, oče soproge tukajšnje-ga trgovca g. Ihla.

lj Na naslov c. kr. poštne ravnatelj v Ljubljani. Že parkrat se je izrazila želja, kako potreben bi bil poštni nabiralnik na Opekarski cesti, ker je ondi sedaj celo predmestje z dvema tovarnoma, gostinjami, prodajalnami itd. Umeje se, da je vsled tega tudi precej poštne prometa. Toda poštno ravnateljstvo se na to ni oziralo. Neumevno pa nam je, zakaj sta v Trnovem »Pred konjušnico«, torej v eni ulici, dva nabiralnika, komaj

50 korakov oddaljena. Eden je pred Sokličevo gostilno, drugi pred dragonsko vojašnico. Tako blizu niso nabiralniki niti v mestu. Če se sklicuje poštno ravnateljstvo, da je v zadnjem času postavilo nabiralnik k vojašnici zaradi vojakov, potem lahko brez vsake škode premesti nabiralnik pred Sokličem in ga postavi na Opekarsko cesto n. pr. k Steinerju, kjer se prodajajo tudi znamke in dopisnice. Prebivalci »Pred konjušnico« ne izgube vsled tega ničesar, onim na Opekarski cesti bode pa dobrodošel. Toliko c. kr. poštne ravnateljstvu v uvaževanje.

lj Nesreča. Ko je predvčerajšnjim popravljaj neki krovac na Paichlovi hiši streho in metal opeko na tla, je ena padla na glavo mimoidočemu Bogoslovu Kalošju ter ga znatno poškodovala.

lj Slapovi na Fužinah so ob sedanjem stanju vode čudovito krasni in veličastni. Ogromni valovi buče preko jezov in skalovja, razbijajoč se ob pečinah, da vrši in vre na vse strani. Nad slapom se dviga v zrak kake tri metre visoko pajčolanosta vodena meglica. Prizor je naravnost nepopisno krasen.

lj Za Rokodejski dom v Ljubljani so darovali p. n. preč. gg.: Fr. Zorec, župnik v Novi Oselici, 10 K; M. Kmet, kaplan v Št. Jurju pri Kranju, 5 K; J. Vrankar, župnik na Dobravi pri Kropi, 2 K 50 vin. — Bog plačaj! Živeli posnemovalci!

lj Nepoštena služkinja. Pri neki stranki v Kolodvorski ulici je služila le še malo časa Ana Morešova, rojena 1886. leta v Selcah in pristojna v Blanco pri Brežicah. Že prve dni si je prisvojila zlat prstan z brilanti in safirom, vreden 160 K, katerega je dobila na umivalni mizi. Stranka je tatvino kmalu opazila in jo naznanila policiji. Ker je bilo izključeno, da bi zamo-gel priti v spalno sobo tuj človek, se je sum obrnil takoj na služkinjo. Detektiv so služkinjo tudi takoj prijeli in je-le-ta tatvino tudi priznala in izpovedala, da je prstan podarila svojemu ljubimcu, nekemu hlapcu iz Šiške, pri katerem se je prstan tudi našel. Morešova je strastna tatnica; okradla je namreč malo prej, predno se je aretacija izvršila, svoji gospodinjici iz kuhinje na mizi ležečo denarnico z vsebino 19 K 57 h. Ta denar se je našel pri nji v žepu. Dognalo se je, da je aretovanka ukradla tudi neki prejšnji gospodinjici različno perilo in nekaj denarja. Izročili so jo c. kr. deželni sodišču.

lj Prve žabe so včeraj zaragljale.

Razne stvari.

Vsled strahu pred odvetniškim izpitom se je ustrešil v Budimpešti odvetniški kandidat Bela Kiralyi.

Milan Kristić, nezakonski sin kralja Milana, je po nekem stricu podedoval 300 tisoč frankov pod pogojem, da se vrne k svoji stari materi in da stopi v službo neke banke. Kristić si prizadeva sedaj, da bi dobil denar, ne da bi bilo treba ugoditi pogojem.

Dizen roparski napad ruskih roparjev. V varšavski okolici je devet roparjev napadlo posestvo 71-letnega Zeilerja; zvezali so vse osebe, oropali Zeilerju 40 tisoč rubljev in odpeljali seboj Zeilerjevega sina.

Mažarka usmrtila ruskega kneza. Nekdanja pevka Roza Bauer je ustrelila v varšavskem hotelu »Evropa« ruskega kneza dragonskega rtmojstra Mihaela Kasačin Rostovskega, ki je zapravlil z njo vse premoženje in je živel z njo več let. Morilko so zaprli.

Ločitev Berte Krupp. Ločiti se name-ravata v Essenu Berta Krupp in Krupp pl. Bohlen.

Vlom v cerkev. V lvovsko karmelit-sko cerkev je vlomil 29. t. m. neznan vlomilec in ukradel tri dragocene stvari, ki so se našle pod klopjo parka, kjer jih je skril vlomilec.

Parobrodci zgoreli. Iz Havane poročajo, da ob tamošnji obali že več dni divja silen požar. Več parobrodov gori, nekaj jih je že popolnoma zgorelo. Nemška bojna ladja »Helgoland« je močno poškodovana.

Časnikar minister. Iz Kodanja poročajo, da je kralj imenoval časnikarja Bjorn Jonsona ministrom za Islandijo.

Nadškof častni član podčastniškega društva. Na občnem zboru I. podčastniškega društva nadvojvoda Karl Franc Jožef je bil za častnega člana imenovan zagrebški nadškof dr. Posilović.

Otrpnenje tilnika v Belgradu. V Belgradu je za otrpnenjem tilnika zbolelo 6 oseb; en slučaj je bil smrten.

BEDA V ISTRI.

V seji istrskih poslancev se je sklenilo pozvati vlado, da da posojilo 100.000 kron kot deželni donesek k olajšanju bede. Poslanci Rizzi, Bartoli, Laginja, Spin-

čić potujejo na Dunaj, da zahtevajo od vlade sklicanje deželnega zbora.

PRINC HENRIK ODSTOPI KOT POVELJNIK NEMŠKE VOJNE MOR-NARICE.

Princ Henrik odstopi jeseni kot po-veljnik nemške mornarice in bo imenovan za generalnega inspektorja nemškega voj-nega brodogoja.

Telefonska in brzojavna poročila.

CESAR FRANC JOŽEF CESARJU VILJEMU.

Dunaj, 2. aprila. Cesar Franc Jožef je poslal nemškemu cesarju brzojavko, v kateri se mu zahvaljuje za dokaz zve-stobe.

CARINSKI BOJ MED AVSTRIJO IN SRBIJO.

Dunaj, 2. aprila. Danes je izšla od-redba, ki za pošiljatelj iz Srbije od danes naprej velja določba splošnega carinske-ga tarifa.

ANGLEŠKEGA KRALJA ZADELA KAP.

Dunaj, 2. aprila. Iz Madrida poročajo, da je v Biaritzu angleškega kralja zadela kap. Na tukajšnjem angleškem poslanstvu o tem nič ne vedo.

NOVA SRBSKA PRESTOLICA.

Belgrad, 2. aprila. Predsednik skup-ščine je danes izjavil poslancem, da je od 72 poslancev podpisano peticijo za prelo-žitev prestolice iz Beograda v notranjost dežele izročil vladi. Nato je bilo zasedanje skupščine odloženo radi velikonočnih praznikov do 15. aprila. Nova srbska pre-stolica bo skoro gotovo Niš.

SRBSKI ČASTNIKI ZAHTEVAJO NAJ KRALJ ODSTOPI.

Belgrad, 2. aprila. Gibanje med čast-niki narašča. Nad 70 kavalerijskih častni-kov obeh polkov v Nišu je poslalo vojne-mu ministru izjavo, da ne more dalje no-siti častniške obleke, ako vojni minister odobri izdajajsko postopanje vlade. Ker se je kralj Peter izjavil solidarnega z vlado, more le njegov odstop zopet napraviti red in mir v armadi. Častniki zahtevajo, naj se kmalu ugotovi želji princa Jurija in da se ga premesti h kavalerijskemu polku v Niš.

PREISKAVE NA HRVAŠKEM.

Zagreb, 2. aprila. Oblast je izvršila preiskave v Stari Pazovi, Grubincih, Si-manovcih, Zemunu in drugod po Srijemu. V St. Pazovu je bila obširna preiskava v hiši nekega nemškega trgovca.

RAUCH V BUDIMPEŠTI.

Zagreb, 2. aprila. Baron Rauch je od-potoval v Pešto. Cernkovich se je danes vrnil iz Pešte.

DRUGI VSESLOVANSKI KONGRES.

Peterburg, 2. aprila. Drugi vseslo-vanski kongres se bo vršil meseca okto-bra v Moskvi. Priprave vodi general Vo-lodimirov.

PANSLAVIZEM IN PANGERMANIZEM.

London, 2. aprila. »Daily Mail« poro-ča, da se bo v Peterburgu v kratkem vr-šil kongres, na katerem bodo sodelovala vsa slovanska društva v Rusiji. Kongres bo razpravljal o tem, kaka sredstva bi bila najumestnejša proti nemški nevar-nosti.

Samoumor matere. Majorjeva žena Rahela Belluschi v Neapelju se je za hip odstranila iz sobe, v kateri je pustila 12 mesecev staro dete. Na otrokov krik je

Tiskarskega 934 1-1

strojnika

sprejme „Katol. tiskarna“.

Sobno slikarska in plesarska turdka

Speletič & Remžgar, Ljubljana, Rimska cesta 16
se priporoča glavnemu občinstvu za vse v to stroko
spadajoča dela v Ljubljani kakor tudi na deželi.
Delo solidno. Cene primerne.

hitro skočila nazaj v sobo in videla, da je otrok padel v lonec gorke vode. Gospa je mislila, da je otrok izgubljen ter se je v obupu vrgla iz četrtega nadstropja na dvorišče, kjer je mrtva obležala. Otrok pa je zadobil le prav lahke opekline.

GOGOLJEVA STOLETNICA.

Peterburg, 2. aprila. Povodom sto-letnice rojstva Gogolja se priredila vse-učilišča in akademije spominske slavnosti. V gledališčih so bile slavnostne predstave.

Rogaški, Styria=vrelec

Zdravilna voda proti Zdravniško
oteklini v želodcu in priporočena
krčem, Brighthovemu
izborni vnetju ledvic, katarom
zdravilni v grlu in krlju, v želodcu
učinki! M 714 6-1 in črevih, diatezi, zaprtju,
boleznih na jetrih itd.

Meteorološko poročilo.

Višina n. morjem 306,2 m, sred. zračni tlak 736,0 mm

Dan	Čas opa- zovanja	Stanje baro- metra v mm	Tempe- ratura po Celsiju	Vetrovi	Nebe	Padavina v 24 urah v mm
1	9. zveč.	732,1	8,9	sr. jzah.	oblačno	
2	7. zjutr.	33,3	6,3	sr. svzh.	dež	7,2
	2. pop	34,3	8,4	sl. jvzh.	.	
Srednja včerajšnja temp. 8,7°, norm. 6,9						

Prodajalka

pridna in poštena, se takoj sprejme
v modno trgovino v Ljubljani. Ponudbe
na upravo »Slovenca« pod »Poštena«
do 10. marca 1909. 916 5-1

6 mašnih pesmi

za mešan zbor
zložil Josip Si-
cherl, organist v Ribnici. V natis do-
volil kn.-šk. ordinarijat v Ljubljani dne
9. decembra 1908. šte. 5431. — Par-
titura K 1.—. 859 8-1

Velikonočne pesmi (Riharjevi

in drugi
napevi). Drugi natis, partitura K 1.—.

25 Marijinih pesmi (Riharjevi

in drugi
napevi), za mešan in moški zbor.
Partitura K 2.—, glasovi á 30 v.
Naroči se lahko po nakaznici pri
skladatelju, poštne prosto in na
vsakih 10 izvodov en izvod brez-
plačno. Dobi se tudi v Kat. Bukvarni.

Paulus-briket

najboljši šlezjski premog stisnjen v kocke, 8000
kalorij kurilne izbornosti. Kurjenje sob in štedilnikov
priprosto kakor z navadnim premogom, le da je
hitreje, bolje in dalje trajajoče.

Bohemia premog

kosovnik in orehovnik, najboljša vrste, brez prahu,
brez kamenja, presejan in izbran, 5000 kalorij, tedaj
brez konkurence. Pošila se točno tudi izven Ljubljane,
briket brez opažanja. Priporoča samozalagar Josip
Paulin, glavna zaloga premoga v Ljubljani, Nova
3055 ulica št. 3. (9)

Gostilna z lepimi

v Šmartnem ob Savi

oe odda takoj na račun ali v najem gostilničarki,
ki mora biti dobra kuharica. Poizve se pri lastniku
Mat. Dolničarju, vinotrtcu istotam. 902 3-1

Trgovski pomočnik,

izučen na deželi, se sprejme v večjo
trgovino z mešanim blagom na deželi.
Vojaščine prosti imajo prednost, Po-
jasnila daje uprava »Slovenca«, 921 5-1

Novemu Vremenu!

Najuglednejše rusko glasilo »Novo Vreme« — oziroma njega londonski dopisnik — piše, rogajoč se Izvolškemu: »Aerenthal najbrže ne bo Srbije okupiral in se zadovoljil s popolno uklonitvijo Srbije pod avstrijsko politiko. Koliko bo pa morala Avstrija plačati Nemčiji za njeno uslugo? Najbrž bo razmerje Avstrije do Nemčije odsej podobno razmerju Srbije do Avstrije. V Avstriji se bodo izvršile notranje izpremembe, ki bodo zagotovile nadvlado Nemcev nad Slovani in Avstrija bo polagoma postala nemška provincija.«

Spoštovano »Novo Vreme« si zdaj usojamo vprašati, kako naenkrat to, da si dela sive lase za Avstrijo, ki jo je še nedolgo temu Nemčiji ponujala? Saj je javna tajnost, da je Izvolški ves čas balkanske krize okoli Nemčije lazil in je vse mogoče obljubljal, ako Avstrijo zapusti. Kaj je bilo »Novemu Vremenu« takrat mar avstrijskih Slovanov? S to politiko sovražstva do monarhije, ki je opravičeno vzbujala sum, da teži za razbitjem Avstro-Ogrske, je Rusija Avstrijo naravnost Nemčiji v naročje potisnila. Avstrija je bila primorana nasloniti se na bajonete pruskih grenadirjev. Vsega tega bi ne bilo, ako bi bil gospod Izvolški že pred pol letom to premislil, kar danes »Novo Vreme« naglašja. Kar se tega lista samega tiče, pa je še vsem v spominu tisti članek, v katerem je Nemčiji dajal na prodaj pol Avstrije: Čehe, Slovence itd., ako Nemčija Rusijo glede na bosansko vprašanje podpira.

Če to politiko, ki se nam predstavlja v visokih besedah in pri moskovskih in peterburških banketih za »neoslovanško«, dobro premislimo, se nam nehoti vzbujati misel, da so vsi ti Menčikovi, Miljukovi, Bobrinski in Volodimirovi sicer dobri, a zelo zmedeni ljudje . . .

Slovansko pismo.

Kip Riegerja v državni zbornici. — Iznajdba Čeha v Afriki. — Razstava domače obrtnije na Moravskem. — Češko protialkoholno gibanje. — Pomoč iz Nemčije. — Češko - poljske razmere v Sleziji. — Tedenski pregled mažarskih pravičnosti. — Slovaška banka v Budimpešti. — Ciničen odlok. — Prevoz telesnih ostankov Julija Slovaškega. — Trgovina z jajci na Bolgarskem. — Bolgarska cerkev v Ameriki.

Notranje ministrstvo je poverilo imenitnemu češkemu kiparju Vojtuhu Šaffu izdelanje doprsnega kipa bivšega, zdaj že umrlega voditelja češkega naroda dr. Fr. L. Riegerja za peristil državne zbornice. Konečno pride tudi doprsni kip slovitega češkega politika Riegerja v državno zbornico! S priznanjem treba omeniti, da izdelanje kipa se je poverilo češkemu umetniku, katerega ime je porok, da kip slovaškega Čeha iz najnovejše dobe bode zares umetniško delo.

Čeh g. Fr. Kašpar, ki biva v Tunisu v Afriki, je izumil hidroci kl, ki se je pri prvi poizkušnji izvrstno obnesel. Cel hidroci kl tehtja 30 kg in prevozi razmerno v 1 uri deset kilometrov dolgo pot. G. Kašpar se je v navzočnosti mnogoštevilnih gledalcev peljal na hidroci kl iz tuniškega pristanišča (v Afriki) v pristanišče Goullette, četudi je bil močen veter. Občinstvo ga je sprejelo z navdušenjem. List »Courrier de Tunisie« je čestital izumitelju.

Češki odbor deželnega obrtnega sveta na Moravskem je sklenil letos v zimskih mesecih (november in december) prirediti razstavo domače moravske obrti. Na Moravskem se preživlja z domačim izdelovanjem raznih predmetov na 100 tisoč ljudi in more se torej pričakovati, da razstava bode nele zelo poučna ampak da tudi prispeje k rešenju socialnega položaja češkega moravskega ljudstva.

Češko protialkoholno gibanje, ki je organizirano v »Češko - slovanski abstinentni zvezi« venomer raste: Po prizadevanju zveze se ustanavljajo nova društva in podružnice, ki imajo na sporedu delovati za treznost češkega ljudstva. Zveza sama je bila ustanovljena meseca oktobra lanskega leta. Od te dobe je zveza ustanovila celo vrsto podružnic na Češkem. Sedaj namerava ustanoviti tri stanovska abstinentna društva: učiteljsko, zdravniško in žensko. Ta društva se bodo ustanovila na III. češkem protialkoholnem shodu letos ob binkoštnih praznikih. Zveza deluje zlasti po predavanjih in letakih. Te dni je izdala deset tisoč iztisov letaka »Za boljše bodočnost naroda«, ki se razpošilja zastoni.

Na predlog buršakovskega društva »Teutonia« v Freibergu so sklenila vsa društva buršakov v Nemčiji, da začneš s prihodnjim poletnim semestrom bodo

poslala po deset svojih članov na vsak semester z mesečno podporo 50 kron za vsako osebo v Prago, da študirajo na praški nemški univerzi. Na ta način hočejo utrditi nemštvo na Češkem.

K najbolj mučnim pojavom slovanskega življenja spada češko - poljski spor v Sleziji. V zadnjem »Slovanskem pismu« smo poročali, da so poljski stariši v Polski Ostravi sklenili ne pošiljati svojih otrok v šolo tako dolgo, dokler tamonjni češki mestni svet ne bode sprejel v občinsko upravo zasebno poljsko šolo. V tem pogledu pa tudi Poljaki niso niti za las boljši. V Rihvaldu vzdržuje češka »Šolska osrednja matica« češke šole že 8 let in četudi te šole obiskuje 500 čeških otrok, vendar jih noče poljski občinski odbor prevzeti v občinsko upravo. Zato so tudi češki stariši sklenili šolsko stavko. Slezijški Poljaki so večji sovražniki Čehov nego Nemci, s katerimi se združujejo proti Čehom meneč, da si bodo s porazom Čehov, ki se morajo boriti proti pomnemčevanju, zagotovili narodni uspeh; medtem pa jim preti germanizacija ravno tako kakor Čehom. Državni poslanci so začeli sedaj akcijo, da se te mučne češko-poljske razmere poravnajo. Ali bodo kaj dosegli?

Slovaški listi so objavili tedenski pregled mažarskih pravičnosti. Slovaški kaplan Tománek je bil obsojen na 140 K globe, ker je baje obrekoval mažarsko predstojništvo občine Hruštin. O. Jugovič, urednik »Srpske Rječi« je bil obsojen na 6 mesecev ječe, radi tendenčnih brzojavk o avstrijsko - srbskem sporu. Pavel Peteršický, črevljar, Srb, je bil obsojen na šest mesecev v državno ječo radi članka o Černovi, ki je bil objavljen v novosadskem listu »Branik«. V Požunu je bil obsojen K. Štefánek, sodnik »Ludových Novin« radi uvodnega članka, v katerem je navedel nekoliko stavkov iz propovedi imenitnega dunajskega propovednika Abrahama a Santa Clara, na dva meseca ječe in 200 K globe. Vse te obsodbe so se zgodile v enem tednu!

Od 1. sušca deluje v Budimpešti slovaška osrednja banka, delniško društvo za osnovnim začasnim kapitalom 200.000 kron. Za ravnatelja je bil izvoljen poslanec Fr. Skycák; v upravnem svetu sta poslanca Hodža in Bella, dalje ravnatelj največjega slovaškega denarnega zavoda »Kreditna banka v Ružomberku, Vl. Makovický in dr. Budimpeštanska osrednja banka bode polagoma centralizirala vse slovaške denarne zavode. Začela je z majhno glavnico, a po pravilih more povšati osnovno glavnico na pet milijonov K.

Poljski listi javljajo, da so pruski uradi upokojenemu učitelju g. Grašu iz Gmezna odtegnili pokojnino radi tega, ker je pri zadnjih državnozbornskih volitvah oddal glas Poljaku. Tozadevni pradni odlok se glasi: »Ker ste se pri zadnjih državnozbornskih volitvah protivili določbam ministrstva z dne 11. majnika leta 1898., ki veljajo za uradnike vzhodnih pruskih okrajev, odtegne se Vam dosedanja državna pokojnina z dnem 1. sušca t. l. Hkrati dostavljamo izrecno, da niti Vam niti Vaši družini vprihodnje se ne bode dajala državna podpora in da bodo vsi tozadevni prizivi brezuspešni.«

Pariška vlada je konečno po dolgotrajnem pogajanju dovolila, da se telesni ostanki odličnega poljskega pesnika Julija Slovaškega, katerega stoletnica po rojstvu se bode letos v celi Galiciji, na ruskem Poljskem in zatiranem Poznanjskem na zelo slovesen način praznovala, prepelejo iz pariškega pokopališča Montmartre v Krakov in tam pokopljejo v častni grobnici zaslužnih poljskih mož.

Izvoz jajc iz Bolgarije je bil poleg žitne trgovine največji vir dohodkov za bolgarske prebivalce. V zadnjem letu se je izvoz precej zmanjšal in zato bolgarski listi pozivajo vlado, da poskrbi za povzdigo trgovine z jajci. Leta 1907. se je izpeljalo 12.429.424 kil jajc, za katere se je skupilo 11.482.490 levov (frankov). L. 1908. se je izpeljalo samo 8.094.438 kil jajc, za katere se je dobilo 7.237.461 levov. Torej izvoz se je precej zmanjšal. Vzrok tega je bila dolgo trajajoča zima, prevelika vročina in suša toleti, razne bolezni, nedostatek krme, zlasti pa pomanjkanje strokovnega znanja jajčarjev in kokošarjev.

Bolgarski izseljenci v Ameriki bodo v kratkem sezidali cerkev v Grand City. Razpisala se je denarna zbirka in v desetih dnevih se je nabralo 1600 dolarjev. Načrt je že izgotovljen in kmalu se bode stavba oddala podjetniku. Cerkev bode posvečena sv. Cirilu in Metodu.

Iz Toplice.

Toplice, 30. marca.

Sezona se bliža, v prostorih kopališča in gostišča se že dalj časa pridno dela in popravlja. Mizar polaga parkete, slikar slika sobe, mašinsti prenameja stroje, truma ženski pa snaži pohištvo in iztepa zimnice, da bodo imeli p. n. topličarji čedno stanovanje in mehko ležišče. Ker je bila minula zima nenavadno dolga in mrzla ter je marsikoga, ki je podvržen revmatizmu, potipala za palec na nogi ali kak drug člen rahlega telesa, se je nadejati letos prav obilnega obiska naše čudovito zdravilne »toplice«. — »Dobro došli!« — kličemo vsem starim in novim gostom ter voščimo prijetno Velikonoč.

Dosedanjega poročevalca »Slovenčevega« pa ne bodo več našli v Toplicah. Triletna bolezen na prebavih, ki se nikakor noče umakniti ali saj ublažiti, ga je prisilila, da odide v začasni pokoj. Meseca aprila zapusti službo in odide za več tednov v lko uživati morsk zrak, potem gre za nekaj časa na Gorenjsko in nazadnje bo gostoval v bolnici v Kandiji, kjer bo čakal nadaljnega razvoja bolezni. Ako se mu temeljito in stalno obrne na bolje, stopi zopet v primerno službo, ker ga dušnopastirsko delovanje nad vse veseli. Odhajajoči župnik Podboj se s tem poslavlja od čislanih prijateljev in znancev vseh stanov, ki so Toplice in tudi njega obiskovali ter jim iz lastne izkušnje priporočajo kopanje v tukajšnji gorki vodi kot zanesljivo sredstvo proti trganju. Ker je sam 30 let trpel na protinu v najhujši stopnji in obiskal sedem kopališč, je njegovo priporočilo gotovo vredno uvaževanja. On daje dolenskim Toplicam, kar se tiče bolezni »trganje po udih« venec prvaštva in zastavo slave, dostavlja pa: pridni najmanj za tri ali štiri tedne, ne koplj se pretirano dolgo in po dvakrat na dan, čuvaj se doma in varuj prepiha, bodi dobro obut in primerno oblečen.

Knez Karol Auersperg, ki je patron topliške župnije, se je v pismu laskavo izrazil o delovanju odhajajočega župnika, obžaloval, da mora zaradi bolezni proč in mu dovolil v gradu prosto sobo in kopanje, ako se vrne kdaj kot »Kurgast« v Toplice. Iz Kandije mu ne bo daleč v Toplice.

Novi zdravnik dr. Kaisersberger je došel in se nastanil kot okrožni in kopališki zdravnik v Toplicah.

Novi župnik ni še imenovan. Govori se, da utegne postati ali g. župnik belopeški, Krajec, ali g. kaplan košanski, Erzar. Prijetno mu bo, kadar se bo kopal v topli vodi in čutil dobrodejno plivanje čudotvornih vrelcev, dela mu tudi ne bo manjkalo.

I. občni zbor društva slovenskih sotrudnikov

za Kranjsko s sedežem v Ljubljani.

To za naš trgovski naraščaj velevalno društvo je imelo v nedeljo, 28. t. m., svoj dobro obiskan redni občni zbor v steklenem salonu hotela »Lloyd«. Po običajnih pozdravih članom in poročevalcu našega lista je imel predsednik Adalbert Moravc lep nagovor, v katerem je rekel med drugim: Ako računamo s kratkim obstojem društva in uvažujemo težkoče vsakega na novo ustanovljenega društva, pridemo do ugodnega sklepa, da so uspehi povsem povoljni. — Društvu javili so se kot redni člani tudi gg. izven Kranjske, ki jih pa glasom pravil kot takih nismo mogli sprejeti in smo bili primorani, uvrstiti jih med podporne člane. Da pa zamoremo ugoditi vsestranskim zahtevam in željam tudi zunajih članov, sklenilo je društvo predlagati ime v: »Jugoslovansko organizacijo slovenskih sotrudnikov s sedežem v Ljubljani.« Delokrog razširi se na vse jugoslovanske dežele, zastopane v državnem zboru na Dunaju. Novi odbor prevzame nalogo, sedanja pravila predgati in v teku šestih tednov sklicati izvanredni občni zbor, pri katerem se bodo ista prebrala. Varujmo torej društvu obstanek, delajmo sami za procvit istega in dokazali bomo, da sloga zmaga povsod. Bodimo složni, podpirajmo eden drugega stanovsko, da zamoremo v kratkem pokazati, kaj dosežejo združene moči, akoravno se jih ovira pri vsakem koraku. Kličem vam še enkrat: »Društvo, ki zahvali svojo ustanovitev našim gg. članom, zasluži vsikdar tudi simpatije nas samih kakor tudi podporo ter zanimanje nas samih, katero pa, nadejam se, da bode od sedaj večje, kar vam vroče na srce polagam. (Odobranje.)

Na to je poročal tajnik Dragotin Roglič o društvenem delovanju: Odbor je imel devet rednih sej, pri katerih se je

sklepalo o najpotrebnejših tekočih poslih. Ker je društvo šele pričelo delovati, omenjati imam, da si je odbor prizadeval v prvi vrsti za agitacijo, v drugi pa, ugoditi članom kar najbolj mogoče. Društveni veselični odsek je priredil plesne večere in tem sledeči plesni venček, ki je za tako malo časa obstoja društva prav dobro uspel. Kakor znano vsem gg. kolegom, je po novem državnem zakonu določeno, da mora biti vsak trgovski sotrudnik zavarovan za stara leta, kar pa vsem kolegom ne ugaia. Opominim samo to, do bomo o tem v kratkem na posebej za to sklicanem shodu natančneje razpravljali. Nekateri gg. člani našega, pa tudi drugih društev izstopajo iz društev, češ, da ga ne potrebujejo, »saj smo itak zavarovani«. Dragi kolegi! To ni umestno, kajti le v združeni moči lahko kaj zahtevamo in tudi dosežemo. Priporočam vsem gg. članom, naj agitirajo za svoje društvo ter mu delajo vsestransko v prid. Predlagam pa novemu odboru, naj da na glasovanje sledeče predloge: 1. vpisnina naj sploh odpade; 2. članarina naj se zniža na 1 K mesečnega prispevka. Te dve točki predlagam, ker se nam vsestransko obeta pomnožitev društvenih članov, če to sklenemo. Zahvaljujem se za dosedaj izkazano čast ter vas iskreno pozdravljam.

Blagajnik Hinko Kavčič poroča, da je imelo društvo od 1. decembra 1908 do danes dohodkov 370 K 61 h, stroškov pa 64 K 65 h. Prebitek je naložen v »Mestni hranilnici« (500 K) in v poštni hranilnici (108 K); gotovina v ročni blagajni naša 57 K 96 h. Neporavnani računi, ki jih je treba odbiti od premoženja, znašajo 72 K.

O denarnem stanju veseličnega odseka poroča Fran Urek. Odsek je imel 355 K 14 h dohodkov in razpolaga odbivši stroške z gotovino 13 K 50 h.

Predsednikom je skoro soglasno zopet izvoljen Adalbert Moravc. V odbor so bili izvoljeni z veliko večino glasov sledeči gg.: Prica, Roglič, Kavčič, Urek, Ancona, Podlesnikar, Mlakar, Stibernik, Oblak, Verbič, Kranjc, Kramar in Vrisk, — za preglednike računov pa gg.: Šerjak, Zelenik in Ovsenar.

Preglednik Šerjak izjavlja, da so računi v najlepšem redu ter izreka zahvalo vsem funkcionarjem. Izraža željo, da bi se sklical velik shod glede pokojninskega zavarovanja; nanj naj bi se povabilo državne poslance. Odbor bi naj poizvedel, kako je to, da bolniška blagajna vedno laborira z deficitom.

Član Šerjak predlaga blagajniku in odboru sploh absolutorij. Sprejeto. Želi živahnejšega delovanja. Društvo bi se naj zavzelo za špeceriste glede zapiranja trgovin, naj bi uvedlo posredovanje služb in pridobivalo novih članov s predavanji. Predsednik odgovarja, da se društvo ne more uspešno zavzeti za koristi špeceristov, dokler jih ni več v društvu, kakor dosedaj. Službe je društvo že preskrbelo nečlanom; člani še niso zahtevali posredovanja. Glede predavanj opozarja na nameravani shod glede pokojninskega zavoda; upoštevati se pa mora, da društvo šele malo časa deluje. V debato poseže g. Šerjak, ki opozarja, da društvo še ni močno dovolj, da bi plačevalo lastne prostore. Če bi pristopilo močni organizaciji, kakor je S. K. S. Z., imelo bi prostore, predavatelje in poučne kurze zastoni. — G. Oblak pojasnjuje, da se šefi špecerijskih trgovin izgovarjajo na kramarje, češ, če ti ne zapirajo, pa še jaz ne bom. Komur ni všeč, pa naj pojde drugam. V kratkem se uredi tudi ta zadeva.

Predlogi glede znižanja društvenine in odprave vpisnine so bili nato sprejeti.

Predsednik zaključil z zahvalo udeležencem občni zbor.

Znanost in umetnost.

* Mentor. List za srednješolsko dijaštvo. Urejuje Anton Breznik. Izšla je 7. številka. Vsebina: Fr. S. Finžgar: Vzdržal je . . . Dr. J. Ev. Zoré: Slike iz Florence. Angelico. Dr. Jos. T.: Zbirajte si lastno knjižnico! Josip Logar: Poesia numine afflatur. Prof. Fr. Pengov: Ptice selivke. Domen Ottiljev: Gregorčičev »Job«. (Nadaljevanje in konec.) Andrej Uršič: Navod za šahovo igro. (Dalje.) — Drobiž: Jörgensenove parabole. — Kako visoko morremo ustreliti s topom? — Kip »Svobode« v New Yorku. — Električna — vzgojno sredstvo. — Da je Kristus Bog. — Listnica uredništva.

* Izvestja Muzejskega društva za Kranjsko. Urejuje dr. J. Gruden. Letnik XIX. Seštevek 1. in 2. Ljubljana 1909. Uredništvo »Izvestij« je prevzel zgodovinar dr. Gruden. Nova redakcija si je postavila za nalogo, da »Izvestja« dvigne in izpopolni. V to svrhu je stopila v zvezo tudi z »Društvom za krščansko umet-

nost», da se bo tudi prevažna stroka predvsem domače umetnosti odslej vspešnejše gojila. »Izvestja« prinašajo odslej tudi razprave iz umetnostne zgodovine s podobami. Pričujejoči zvezek prinaša sledeče razprave: Dr. Ivan Prijatelj: Emil Korytko. — Dr. Fr. Kidrič: Trubariana (Nepriobčena biografija Primoža Trubarja). — Josip Dostal: Slike v Bodeščah in legenda sv. Jakoba. (Razprava opisuje neke vrlo zanimive freske v cerkvi v Bodeščah pri Bledu. Te freske so zanimiv spomin na starodavno božjo pot v Komposteli, katero so tudi Slovenci obiskovali. — Dr. G. Sajovic: Beličenje (Albinismus) naših ptic. (Z mnogimi podobami.) Slede zanimive imenoslovne črtice (Kolovrat-Sežana - Mirna peč - Knez). Dr. Gruden priobčuje iz nadškofijskega arhiva v Vidmu akte o procesu proti znani mekinski opatinji Suzani, ki je bila luteranka.

»Izvestja« hočejo postati osrednje vseslovensko glasilo za zgodovino in narodopisje. Da bodo to pod večjim uredništvom tudi postala, je brezdvomno. Za domačo zgodovino, ki se pri nas še premalo goji, so »Izvestja« gotovo največjega pomena. Dolžnost vsega slovenskega razumnštva, posvetnega in vse duhovščine je, da »Izvestja« naroči, kajti kaj naj podpiramo, če ne, kar je nam najbližje, preiskavanje domače zgodovine umetnosti in znanosti? Izdaja jih »Muzejsko društvo za Kranjsko«.

* »Za križ in svobodo«, je naslov novemu, izvirnemu igrokazu, ki izide te dni v založništvu »Katoliške Bukvarne«. Igrokaz je namenjen našim društvom in je njega dejanje povzeto iz novodobnega društvenega življenja. Na eni strani navdušeni mladeniči društveniki, na drugi pa nasprotniki krščanskega društva — svobodomislec, ki rujejo proti društvu, hočejo isto razbiti in zapeljujejo poštene društvene člane s frazami o svobodi v svoje zanjke. Predavanja prirejajo, hujkajo in demonstrirajo, samo da bi razbili lepo se razvijajoče društvo v fari. Sokolska društva ustanavljajo, vabijo predavatelje iz mesta itd. Toda vsi njih načrti se izjalove vsled značajnosti zavednih mladeničev in mož-društvenikov. A eden postane njih žrtev, Martin, odbornik društva, ta pade njim v zanjko. Potom zahrbtnih intrig se jim posreči napraviti razpor med vnetim društvenim tajnikom Štefanom in pa Martinom, ki zalezuje Štefanovo nevesto in napade z nožem dan pred poroko Štefana, »ker maščevanje je sladko«, tako so mu veleli njegovi pristaši. Toda tudi Martin spregleda njih prekanjenost, prepozno sicer, vendar še pravočasno, da ne propade popolnoma. Ves skesan se vrne iz zapora domov, prosi prizadete odpuščanja in pripoveduje s kakšnimi umazanimi sredstvi so ga »svobodomislec« pridobili zase.

To je kratka snov igrokaza, ki vsebuje zanimive dialoge in ima mnogo živahnega dejanja v sebi. Brezdvomno bo igrokaz dobro došel zlasti onim našim društvom, v katerih se v zadnjem času tako lepo razvija mladeniško gibanje.

»Za križ in svobodo« naj postane programni igrokaz za vsa naša izobraževalna mladeniška in dekliška društva! Zato sezite po njem vsi mladeniči, telovadci, čč. duhovščina, ki vodi izobraževalna društva itd. Cena 50 vinarjev, pet izvodov in več pa samo 35 vinarjev.

Dobi se v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani.

* V »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani se dobi knjižica: Rudisch, »Die Karwoche in Kirchen mit nur einem Priester. Im Anhang: Eine Kreuzwegan-

dacht für Priester«, katera bo duhovnikom brez druge duhovniške pomoči prav dobro služila. Cena je 90 h s poštnino vred.

* Letošnje šmarnice. Že so se začela kazati znamenja, da se nam kmalu povrne ljuba pomlad; čimdalje bolj se nam bliža »Krasni majnik«. Treba torej že misliti na to, da si pravočasno oskrbimo primerne »šmarnice«. Slovenci imamo sicer že veliko zbirko šmarnic, že kar neko šmarniško literaturo. Vendar si želimo vsako leto še novih šmarnic. Naša marljiva »Katoliška Bukvarna« nam jih je že preskrbela za letošnji majnik. Naslov jim je: »Marija Devica najmodrejša«. Zbral in uredil Andrej Šimenec. Cena vezane knjige 2 K 40 h. Nazivljanje »Devica najmodrejša« je opravičeno po vsebini. Za vsak dan nam namreč knjiga podaja štiri reči: 1. En oddelek iz Marijinega življenja, v kolikor se more posneti iz svetega pisma in iz ustnega izročila. Že v tem oddelku se vpletajo nekateri nauki. 2. Posebej pa se vsak dan iz dotične epizode Marijinega življenja opisujejo primerne nauki za življenje pod zaglavljem »Nauk«. 3. Za vsak dan je pridejan še nauku primeren »zglede« in štiri krajše ali daljše molitve v čast Matere božje. Za javno berilo so letošnje šmarnice tudi zato primerne, ker duhovnik kaj lahko izpušča, ako se mu zdi za njegove poslušavce kakšna reč manj primerna, umestna ali potrebna, ali pa tudi prideva, ako to posebej zahtevajo okoliščine njegovih poslušavcev. Da je knjiga res priporočljiva, jamči že ime pisatelja, ki je že poznan kot večletni marljiv in priljubljen sodrnik »Duhovnega pastirja«. Ta priročna in lično vezana knjiga se lahko porabi kot molitvenik, ker obsega ob koncu tudi mašne in druge najpotrebnejše molitve. Dobi se v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani in velja 2 K 40 h.

Posojilnica za Loski potok, Drago, Travo in sosedstvo

registr. zadruga z neom. zavezo v Travniku pri Rakoku

914

išče

31—

uradnika

Prošnjiki, ki morajo imeti dokazila, da so izvršili trgovsko šolo naj vložijo prošnje do 8. aprila t. l. na ravnateljstvo posojilnice.

Gostilna

blizu Ljubljane, dobrodoča, s krasnim vrtom, acetijsko razsvetljavo, popolnoma novo urejena, se odda radi nenadnega odpoklica najemnika v vojaško službovanje **takoj** ali s 1. aprilom t. l. ozir. pozneje **v najem**.

Naslov se poizve v upravnistvu »Slovenca«. 828 (1)

Imate

ozeblino, kurja očka in trdo kožo?

Trpite

na potenju nog ali zoprnem duhu?

Ena kopel za noge s

Chiragrinom

Vas takoj oprosti. 1 zavoja za dve kopeli 30 vin. Dobi se v lekarni Trnkoczy, drogerijah Kanc, Berjak & Šober ali v boljših prodajalnah ali pa naravnosti z drogerije v Gradec-u, Sackstrasse 3. K 423 20—3

Gostilna

ob zelo prometni cesti, 20 minut od Celja, 3 lepim vrtom za goste, 3 velikim vrtom za zelenjavo in sadnim vrtom, velikim dvoriščem, gospod. poslopjem s hlevi, se takoj proda 3 inventarjem vred za M 15.000 radi odpotovanja. Več pove M. Wakonigg, Ostrožno št. 1, p. Celje.

Nizje-avstr. zdravniška zbornica

je v letu 1899 doposlala c. kr. notranjemu ministertvu vlogo, v kateri navaja, da so dognale opetovane kemične preiskave Serravallovega kina-vina, da vsebuje mesto naznanjenih 0.4% železo-oksida le 0.001 do 0.006%, to je ne več kot navadno vino.

(»Wiener Allg. Zeitg.« 4. junija 1899.)

Železnato vino lekarja Piccoli-ja v Ljubljani

vsebuje natančno množino železa, ki se mora po določilih

o zdravilih dovajati bolnemu organizmu. Pollit. stekl. 2 K.

IVAN PENGOV

podobar, izdelovatelj oltarjev, itd.,

naznanja prečistili duhovščini, cerkvenim predstojnikom in dobrotnikom, da je prevzel znano podobarsko delavnico umrlega g. And. Rovšeka, Koldvorske ulice št. 20.

Priporočam se in zagotavljam, da bom vestno izvrševal svoj poklic in prosim za zaupanje. Tekom 10 letnega praktičnega dela pri ranjkih g. Rovšek pridobil sem si toliko spretnosti, da se bode v prihodnje ravno tako solidno in kolikor mogoče po nizki ceni izdelovalo, kakor se je dosedaj. 3438 52—7

kuharica

Službe išče kot 915 4-1 v kakem župnišču dekle iz boljše kmečke hiše, večša popol. v kuhinji in gospodinjstvu. Naslov pove uprava tega lista.

Krasno

pomladansko zalogo modnega blaga za gospode in dame :: priporoča ::

Engelbert Škušek

Ljubljana, Mestni trg 19

Anton Dernič

izdelovatelj orgel v Radovljici.

Vljudno javljam, da sem po večletnem delovanju pri prvih svetovnih trdkah, sedaj

otvoril lastno obrt

in se čast. duhovnikom, organistom in cerkv. predstojništvom priporočam za napravo

cerkvenih orgel

pnevmatičnih in elektropnevmatičnih naprav, tako, da se igralnik lahko vozi ali prestavlja na vsak poljuben prostor. — Vsakovrstna predelavanja, vglaste in popravila starejših orgel in različnih inštrumentov točno in ceno.

Z velespoštovanjem

Anton Dernič.

750 7—1

Zaradi ogromne zaloge

deklice, dečke in otroke prodajam že pričetkom sezije 1909

tudi pod lastno ceno!

Na zahtevo pošiljam na deželo izbero tudi brez povzetja. — Naročila po meri za dame in gospode bodo najhitrejša in najfinejša na Dunaju izvršena.

sveže, najmodernejša spomladanske in poletne konfekcije za dame, gospode,

Angleško skladišče oblek

O. Bernatovič

Ljubljana, Mestni trg št. 5.

Podružnice
Spljet, Celovec

- In Trst -
- Delniška glavnica -
- K 3.000.000. -

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani Stritarjeve ulice 2

sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter je obrestuje po čistih 1/2 %

Kupuje in prodaja srečke in vse vrste vrednostnih papirjev po dnevnem kurzu.

Podružnice
Spljet, Celovec

- In Trst -
- Rezervni fond -
- K 300.000. -